

דרכי נועם

שיעורים בעבודת ה'
לאור דברי רביה"ק
מוהר"ן מברסלב זיע"א

סימן ל"ה שיעור ד
תורה ז' תנינא שיעור א'

ישיבת מאירת עיניים
ברסלב ירושלים
tateziser@gmail.com

על כל העולם כולו בכבודך, זה הדעת, הדעת שמביא לידי מחשבה, דיבור רצון חשק ומעשים טובים.

אבל להעלות את המלכות שתעלה מעלה מעלה, זה מה שזכינו עכשיו בחודש תשרי, לפעול מדות הרחמים הגדולים, כי באלול זכינו לעורר מה שה' גילה למשה רבינו שהוא ברא את העולם בשביל לגלות את הרחמים, בראשית ברא אלקים, אמרו חז"ל, בתחילה היה מדת הדין, ראה שאין העולם מתקיים, עמד ושיתף מדות הרחמים, האריז"ל מפרש שה' ברא העולם בבחי' הדין כדי לגלות רחמיו, הוציאנו ממצרים נתן את התורה, קלקלו את הכל עם עגל, שרפו את הבית, הכל הלך, הכל כדי לגלות הרחמים, נמצא שברא את העולם בדיון רק כדי לגלות הרחמים, לגלות שהוא רחום, חנון, טוב, מוחל וסולח. לא יאומן, אין דבר כזה בעולם, ה' באמת באמת ברא העולם רק בשביל זה, לתת פרנסה בריאות ונחת וישועה. לכן ברא את הכל.

וכן הוא בכל יום, ה' בורא את העולם במדת ההסתרה והדין והבעיות, כדי שאתה תחפש את הרחמים שלו, תבטח בה' ולא תדאג, ולא תסתכל בכלל על מה שנקרא אצלינו 'המציאות', זה דבר מדומה, אבל נקרא אצלינו 'מציאות'. הדמיון הזה עושה שאדם מאבד את הכל. זה הדין, שאתה מרגיש דין. וזה נכנס בתוך ענין פרנסה ובריאות, תורה ותפילה, משפחה וכו', רואים דין ועושים מזה עסק.

לכן התקרבו לרבינו כדי שלא נעשה עסק ממה שעובר עלינו, זה העיקר. אם אתה עושה עסק ממה שעובר עליך, אתה נותן בעיטה לעצמך ולהקב"ה, די, מספיק עם הבעיטות. מה שעובר עלי, לא אכפת לי, לא אכפת לי כלל. אם כן אכפת לו, נתן בעיטה. צריך רק בטחון, רק אמונה, כך העולם עומד.

בראשית ברא אלקים, ה' ברא את העולם במדת הדין, היינו בהסתרה, אם אתה הולך עם זה, אין לך קיום, הוא ברא את העולם כדי לדעת שיש רחמים, בזה פתח האריז"ל את העץ חיים, ומי מגלה רחמים, אנחנו.

אומר הזוה"ק שיש בחי' זרקא, שכל הצדיקים רוצים להעלות את השכינה, הם מעלים קצת, אבל הנחש, שזה כח הדין וההסתרה, לא נותן, הוא נכנס מהחורים תופס את האדם, אי אפשר לברוח ממנו, עד שבא משה ועושה בחי' זרקא, זה כח של רבינו, בתשרי בשופר מעוררים רחמים בדין, ונעשה פלאי פלאות ממש, הדרך שהקב"ה מרחם עלינו, כשאדם זוכה ללב נשבר, הכנעה ושפלות. ישמע בזיונו, אני יודע שאני לא טוב, ואני בוכה. יודע שאסור לדאוג, ומתבייש שאני דואג. רוצה לעסוק רק בתורה ומצוות. לא לדאוג שום דבר, לא ברוחני ולא בגשמי. תעמוד ללחום נגד זה. זה מלחמה, תתחזק. אם אתה לא

סימן לג שיעור ד יום ד' פרשת בראשית כג תשרי תשפ"ו

נעשה עוד התחלה, אולי נזכה לשוב בתשובה.

אֲשֶׁרִי הָעַם יִדְעִי תְרוּעָה ה' בְּאוֹר פְּנִיךָ יִהְיֶה לָנוּ (תְּהִלִּים פ"ט):

[א] דַּע כִּי תִשׁוּבָה הִיא לְשׁוּבָה אֶת הַדָּבָר לְמָקוֹם שֶׁנִּטְלַ מִשָּׁם. וְהוּא בְּחִינַת זֶרְקָא הַמּוֹבָא בְּזֵהָר הַקָּדוֹשׁ, (תְּקוּנִים תְּקוּן כ"א דף מ"ג: וּבְדף ס. וְתָקוּן ס"ד דף פ"ו:), וּבְתִקּוּנֵים שֶׁנִּסְסוּ הַזֵּהָר הַקָּדוֹשׁ בְּדף ק"ט:): 'דְּאִזְדְּרִיקַת לְאַתֵּר דְּאִתְנַטִּילַת מִתְמָן. וְיִמָּאן הֵהוּא אֶתֶר, הוּא חֻכְמָה'. כִּי חֻכְמָה הִיא שֶׁרֵשׁ כָּל הַדְּבָרִים, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שָׁם ק"ד): "בְּלֹם בְּחֻכְמָה עָשִׂיתָ". לָכֵן צָרִיךְ כָּל אֶחָד לְשַׁמֵּר אֶת שְׁכָלוֹ מִשְׁכַּלְיוֹת חִיצוֹנִיּוֹת, הַמְכַנֶּה בְּשֵׁם בֵּית פְּרַעָה. כִּי עֵקֶר הַחֻכְמָה לְקִנּוּת שְׁלֵמוֹת, אֵינִים רַק חֻכְמוֹת אֱלֹקוֹת. וְיִשְׁאָר הַחֻכְמוֹת הֵם רַק חֻכְמוֹת בְּטָלוֹת, וְאֵינִים חֻכְמוֹת כָּלָל. וּבֵת, הִיא מְרֻמָּזֶת עַל הַחֻכְמָה שְׁאִינָה חֻכְמָה. כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֻכְמֵינוּ, זְכָרוֹנֵם לְבָרְכָה (מִנְחוֹת ק'): "הִבִּיאִי בְּנֵי מִרְחוֹק וְכוּ', וּבְכוֹתֵי, אֱלוֹ גִלְיוֹת שֶׁבִּשְׁאָר אֲרָצוֹת שֶׁדַּעְתָּן אֵינֵם מִיִּשְׁבֵּת עֲלֵיהֶם כְּבוֹד". פְּרַעָה לְשׁוֹן בְּטוֹל, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת ה'): "אֶל תִּפְרְעוּ אֶת הָעַם":

יש משהו שנקרא זרקא, להזרק למעלה לתשובה שלימה, כמו שזכינו עתה ביוה"כ סוכות והו"ר ושמחנו עם התורה, צריך להזרק לבחינת זרקא. יש זרקא שלנו שנותנים בעיטה לכדור, כך אדם נותן בעיטה לנשמה שלנו, הנה היינו אתמול חמישים יום מר"ח אלול עד שמחת תורה בדרגה של תשובה, והנה ביום אחד כבר הספיק היצר הרע לתת לנו בעיטה מיוחדת כמו כדורגלן מקצוען, ועפנו לגמרי למטה למטה לתוך עוה"ז. איפה הסוכה? היה פעם סוכות? היה שמחת תורה? היה יוה"כ היה ר"ה? היצר הרע עושה לנו זרקא למטה.

וכך אדם זורק את עצמו לתוך שינה, תאות, והעיקר לתוך עצבות ודאגות, כנראה שאנו לא רוצים את זה, אנו רוצים להשתנות, שנה חדשה, יש זרקא דקדושה, זה לא דבר פשוט.

כי אנו זורקים את עצמנו לתוך עצבות, זה לא כ"כ קשה, זה נופל ממילא, שאמרת 'אה, אני לא יכול'. אבל זרקא דקדושה כתוב בזה"ק שזה לא דבר פשוט כלל, זה דרגת משה רבינו, דרגת רבי שמעון, דרגת רבינו, שכל הצדיקים מנסים להעלות את השכינה הק', זה באמת מה שעשינו עכשיו בחודש תשרי, לגלות את הקדושה, בחי' מלכות ה', זה העבודה שניתנה לנו בעוה"ז. אנו צריכים לתקן מלכות שד"י, מלכות ה', והעיקר זה המחשבה הרצון, זה עיקר תיקון מלכות דקדושה. וידע כל פעול כי אתה פעלתו, מלך

דרכי נועם

איך רבינו רוצה שנזכה לשמור את עצמנו משכליות חיצוניות, אומר רבינו שהשכל נקרא בת פרעה, למה בדיוק מלה כזאת, כתוב שהיא הצילה את משה רבינו, כשרצתה להתגייר הצילה אותו בנהר. בת פרעה היינו שהשכל בטל, יושן ונרדם.

בהמשך המאמר מבואר:

וְחֻמּוֹת חִיצוֹנִיּוֹת, הֵם בְּחִינַת קְנָה. כִּי יֵשׁ קְנָה בְּקִדְשָׁהּ, הֵם חֻמּוֹת קְדוּשׁוֹת, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (מִשְׁלֵי ד'): "קְנָה חֲכָמָה". וְזֶה לַעֲמֵת זֶה עֲשֵׂה אֱלֹקִים. הֵינּוּ קְנָה שֶׁבְּקִלְפוֹת, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים ס"ח): "גִּיעַר חֵיַת קְנָה", וְהֵם חֻמּוֹת חִיצוֹנִיּוֹת:

(לא) גִּיעַר חֵיַת קְנָה עֵדֶת אֲבִירִים בְּעֶגְלֵ עַמִּים מְתַרְפֵּס בְּרָצִי כֶסֶף בְּזֵר עַמִּים קְרִבּוֹת יִחְפָּצוּ:

חית קנה זה ג'ק מתחבא במנהרות, עשו וישמעאל שמתחבא אידיוט כזה שאי אפשר להלחם בו, יש אחד לוחם ומנצח אותו, ויש מחוצץ קליפה כזאת שעושה צרות. גער ר"ת ראשית גויים עמלק, בזוה"ק. ויוסף הצדיק בגימ' יוסף בגימ' קנ"ה עם הכולל. יוסף מתקן הכל. מתרפס, בשביל פרוטה אחת עושה הכל, מתרפס בשביל כסף. גנבים כאלה, ערבים בקשיש. שופט שמבקש שוחד, השקר והבלוף של העולם, קרבות זה מתנות, כבוד, כך עושה כל הגניבות. ורבינו מגלה לנו למה נקרא היצר הרע כך.

בזוה"ק מבואר כי תיבת 'קנה' זה בעצם 'הנה', הנה א"ל ישועתי, הנה שחרית חדש, הנה מנחה מעריב חדש. היצר הרע מתחבא, ותופס אותך בעצבות. הוא תמיד בין הקנים, אתה לא רואה אותו, נדמה שהכל בסדר, פתאום בלבל אותך בעצבות צער יגון ואנחה, רוצה יניקה, שוחד, רוצה לינוק מהקדושה.

אבל יש קנה דקדושה, שזה קנה חכמה קנה בינה, בראשית ברא אלקים, רש"י מביא מדרש מפרשת ויקרא, בשביל ישראל שנקראו ראשית. השאר זה רק שיריים, מה העבודה של ישראל, להחזיק את המחשבה, קודש ישראל, יש לנו כח של מחשבה. בעולם אין דבר כזה, לא לבהמות ולא לבני אדם, לחשוב מהש"ת, מיראה אהבה, לחשוב מהאמת, בראשית ברא אלקים ס"ת אמת, לחשוב מנקודת האמת

יש קנה חכמה קנה בינה.

ב'ראשית, בשביל ישראל שנקראו ראשית, היינו ההתחלה של כל דבר זה החכמה, ויש לנו כח לחשוב מהש"ת, ולא מחכמות אחרות. לא ללכת אחרי דברים אחרים שתופסים את האדם. ואז האדם בונה את השכל, ותרב חכמת שלמה, חכמה של מלכות. יש דוד ושלמה, דוד בנה את המלכות ושלמה המלך זה תיקון המלכות. שמתפשט בעוה"ז בכל הבריאה זה נקרא שלמה, שעושה משלים של אמת, בכל דבר שעובר על אדם איך להחזיר את זה. זה ותרב חכמת שלמה,

מצליח, מי אומר שצריך להצליח, מי אתה? רבינו? תעשה את שלך, ואז הצדיק זורק את הנשמה שלך למעלה לשורש הרחמים, זרקא, והכל מסתדר. העיקר שאל תסתכל על המציאות. בסוף הכל מסתדר.

צריך את הזרקא הזה, זהו קיום האדם לעלות למעלה, רבינו מלמד אותנו ששייך מציאות כזאת.

בגמ' מדובר ממדות טובות, בטחון ואמונה וכו', זה חלק מהתורה. אבל המחשבה, שרבינו אומר כאן שכל אחד צריך לשמור שכלו משכליות חיצוניות. וכמו שאומר בהמשך שכל יהודי נקרא קודש, קודש ישראל לה', קודש זה השכל, יש בך כח שנקרא קודש, יש לך קשר וכח אדיר שהוא לא ביד בשרירים ולא בכח ולא במעשה, אלא בקדושה, קודש הוא בחי' חכמה שכל, הקשר של הנשמה שלך למחשבה. הכח שלנו הוא כח של מחשבה.

בזוה"ק זה מתבאר בפרטי פרטים, זוה"ק זה לפני הגמ', מזמן המשנה, דברי חז"ל, בזוה"ק מתגלה אלפי דרכי עבודה של מחשבה, ואנו מקבלי סאת זה מהבעש"ט מרבינו ורבי נתן איך שזה שייך לנו, שכל אחד ישמור את עצמו משכליות חיצוניות.

אתה הצלחת? מה זה שכליות חיצוניות? אצלי, זה לחשוב מהקב"ה... זה מחשבה זרה אצלינו, ה' ישמור זה המצב. שכלי חיצוני, להצליח להתאמץ לחשוב גמרא, להתאמץ להבין התחזקות של רבינו, זה מחשבה חיצונית כלפינו... מה לעשות.

הנה בא רבינו, מדבר עם אנשים כמונו. שאין לנו חמש גבאים, וצריך לעבוד ולתקן ולסדר וכו', והנה מתחילים שנה חדשה, יוצאים מהקדושה גדולה כזאת, הנשמה, הראש של השנה, תשרי לשון התחלה, שרותא, מתחילים התחלה חדשה. ביוה"כ עולים לשורשי מדות הרחמים, בינה עולה לשורש עתיק, זורקים אותנו למקום עליון, להיות צח מלובן ונקי לגמרי, זכינו להיות בסוכה שבע ימים עם האבוב"ק, וואו וואו, ואיזה ריקודים עם הספר תורה, שזה יותר גבוה מכל החגים ומיורה"כ, המקיפין שיש בסוכה זה אהבה והתקרבות, ואפילו היום אסרו חג יותר גבוה, רק בבחי' איה, לא חג, זה יותר גבוה מפשטות התורה, מקיפים עליונים של כת.

וצריך לחיות עם זה כל השנה.

בראשית מאמר סתום, בכל מאמר כתוב ויאמר, בראשית הוא אור עליון אין סוף שמאיר באור גדול, אפילו הקלי' חיים מזה, מזה נעשה ימות החול. כל השנה העבודה שלנו לקחת את החיות אלקות שהוא מאור גבוה יותר מכל החג, להתחיל לתקן את התו ובהו והחושך של עוה"ז. והכל תלוי בכך שהוא שומר את עצמו משכליות חיצוניות. איך זה שייך לנו? זה הזרקא שרבינו עושה איתנו.

דרכי נועם

**שְׁאֵמְרוּ רְבוּתֵינוּ, זְכֹרֵנָם לְבִרְכָּה (בְּרִכּוֹת י'): מֵהַ
הַקְדוּשָׁה בְּרוּךְ הוּא זֶן אֶת הָעוֹלָם אֶף הַנְּשֻׁמָּה זָנָה אֶת
גּוֹפֵהָ, נִמְצָא שֶׁהַנְּשֻׁמָּה הִיא מִחְיָה אֶת הַגּוֹף, וְהִיא
בְּעֶצְמָהּ הַשֶּׁכֶל, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (קֹהֶלֶת ז'): "הַחֲכָמָה
תַּחְיָה" וְכו'.**

בכל יום אנו מבררים את העולם, כשאדם מתפלל הוא מברר את הבירורים, לוקח את הפסולת של העולם וכולל את זה בטוב, בראשית, העולם נברא בשביל ישראל, היינו בשביל מחשבה של דבוקות. כל השאר זה שיריים, ניו יורק לונדון וכל הכסף, זה שטויות בלי מיץ עגבניות. הכל שיריים, כי רק בשביל ישראל שנקראו ראשית. ואנו לוקחים כל יום את השיריים והופכים את זה לראשית. זהו כונת יוצר אור ובורא חושך, שם אומרים המחדש בטובו, כי ההיכלות, הניצה"ק עולים, וקליפת נגה מתברר ונופל, ובכל יום ממלאים את הכוס עוד, כשיתמלא, יבא משיח. זה עיקר כונת הבריאה, בברכת יוצר בבוקר הניצה"ק מתחדשים, ואנו עושים מעשה בראשית. זה עבודה טובה, משלמים טוב.

אבל אנשים לא באים לעבודה, כמוני, לוקח פועל, לא בא לעבודה, כשכן בא, צריך לתקן מה שעשה...

מהו הכח לשמור את החכמה, מבואר בהמשך המאמר את הדבר העקרוני הזה, בפרט עכשיו שאנו יוצאים מהכתר של השנה, הראשית, ההתחדשות הזו שזכינו לראות את האמת, זכינו להתחדש, כל אחד כפי מה שהוא מכיר ויודע, צריך לקחת את הימים האלה לקשור את זה בחבלים טובים לכל השנה, לא לזוז מזה, זכינו ל"מלוך על כל העולם כולו בבכודך", זכינו להתטהר, להיות נקי, כי ביום הזה יכפר עליכם, זכינו להיות קדושים וטהורים, זכינו לגור עם הקב"ה בסוכה ז' ימים, זכינו לחדש את כל התורה ולשמוח בה, מה שצריך עכשיו, זה רק לשמור את עצמך משכליות חיצוניות. זה כל הסיפור, סך הכל.

אלא שיש לי בעיה, מה שאין לכם, אני פשוט רואה שכנראה הדמיונות שלי אומרים שתיכף כבר היה לי נפילה, מה עושים. בדיוק בשביל זה יש רבי, שאומר, תשמע אלי, אל תחליט שאתה יודע, תשמע אלי, הרבי שלנו ילמד לנו שאנחנו לא מסתכלים על מה שעובר, זה העיקר. אני יודע שיש קנה דקדושה, קנה חכמה קנה בינה, הולך עכשיו לעשות ביזנס, קונה וסוחר עם זה, ותרב חכמת שלמה, הקדושה שלי תגדל ואתדבק בה'.

יש אנשים שלכא' הצליחו בזה, אין לי את הכוחות האלה, אבל רבינו אומר שיש לה, זה כל השינוי, שחייבים לשוב בתשובה, לדעת שיש לי את הכוחות. אין לי שאלות על זה. דבר ראשון זה אמונה.

מה הולך עם הנפילות? רבינו מסביר בהמשך שמה שעובר על האדם שינה, שהוא לא יכול לחשוב מדברים נעלים כמו בעת התפילה והדבוקות והשבת,

שהשכל הולך וגדל. אבל בתחילה השכל בקטנות.

כשנכנס לאדם חכמות חיצוניות. גמרנו, לא יכול לעשות כלום, נכנס קנה בראש, קנית גלגל חדש לרכב, נכנס מסמר, פנצ'ר, גמרנו, אי אפשר לנסוע. כך הראש התפוצץ.

יש קנה דקדושה, הנה א"ל ישועתי, זה ישועה. הקליפות באו ללחום, בראשית ברא אלקים, והארץ היתה תהו ובהו וחושך, בריאת העולם זה בריאת הנסיונות וההסתרה, יש ראשית, בראשית ברא אלקים, ז' תיבות ז' תיקוני גלגלתא, בראשית בחכמה, אלקים בינה, ותבונה, וכן עתיד מרומז בגימט', כל הסודות מרומז בפסוק הראשון. כל הבריאה.

מה זה חכמה אמיתית, לחשוב הפסוק בראשית, זה עיקר החכמה, ה' גילה לנו מי ברא את העולם.

אתה הראת לדעת כי הויה הוא האלקים, אמרנו עכשיו בשמחת תורה. מה זה 'הראת', מה הראו לך? מתי? למה הוא סמוך ל'לעושה נפלאות גדולות', ה' אומר, אני בראתי את העולם, תראה את העולם, את הנפלאות גדולות לבדו, ואז הראת לדעת כי ה' הוא האלקים, הפסוק כתוב לענין יציאת מצרים, הראת לדעת שיש ה'.

בחודש תשרי אנו ממליכים את ה', שנחשוב מהנפלאות שלו, מה יש לחשוב בכלל, רק מבריאת העולם, זה כל הסיפור. מי מחדש עכשיו את הדומם, את הארץ שאנו עומדים עליה, רצית לנסוע לסין לעסקים שלך? לא צריך ברטיס, הנה פה למטה, תפול למטה ואתה בסין, אלא שה' עשה כדור הארץ קשה ולא נופלים לסין, ולמה לא פורחים למעלה, ה' עשה את הטבע, ה' עשה שבעת המינים, חיטים וכל הפירות והירקות, וכל הצמחים, וכן בהמות, שהם מדות שיש בבן אדם, בהמה יותר לבבי מאדם, יש לו לב גדול. אתה מקנא בו? הבן אדם הוא סוג בהמה. כל מה שעובר בעולם, כל מה שאנשים עושים אחד לשני, עוזרים ולא עוזרים, הכל ה' עושה. על זה יש ר"ה יוה"כ וסוכות. לחזור לדעת בראשית ברא אלקים, לחזור לראשית. שהאין נהיה יש. רק ה' לבדו מחדש את העולם בכל יום מאין ליש. מקיים דבר ה' שפע חיות אלקות שמחיה ומהוה את הכל.

מי בורא את העולם היום? אתה! קטנצ'ק כמוך. כן, כי בריאת העולם הוא חידוש מעשה בראשית. וזה נעשה ע"י האדם. הבנת? אנחנו בוראים את העולם. כמ"ש בהמשך באות ב'.

**[ב] וְאַחֵר כֵּן נִשְׁאַדָּם שׁוֹמֵר אֶת עֲצָמוֹ מִשְׁכָּלִיּוֹת
חִיצוֹנִים, לֹא זֶה אֶף זֶה, נִשְׁצָרִיךְ לְחַדֵּשׁ הַשֶּׁכֶל בְּכָל עֵת.
זֶה בְּחִינַת: 'וּבְטוֹבוֹ מְחַדֵּשׁ בְּכָל יוֹם תְּמִיד מַעֲשֵׂה
בְּרָאשִׁית', כִּי חֲדוּשׁ בְּרָאשִׁית הוּא חֲדוּשׁ הַחֲכָמָה,
כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "כָּל־בְּחֻמָּה עֲשִׂית". כִּי חֲדוּשׁ הַשֶּׁכֶל
הִיא חֲדוּשׁ הַנְּשֻׁמָּה, כִּי הַשֶּׁכֶל הוּא הַנְּשֻׁמָּה, כְּמוֹ
שֶׁכָּתוּב (אִיּוֹב ל"ב): "נִשְׁמַת נְשִׁי תְּבִינָם". כְּמוֹ**

ועבדתי כל היום לתקן, לא גמרתי, פתחתי לקו"מ כתוב 'האמנם אלם צדק תדברון', שצריך שהאומנות יהא לה התפארות. אני שוחט, שוחט אנשים, אתה שוחט דגים, אני אנשים,

בתורה קעז: האמנם אלם (תהלים נ"ח) שנעשה האמנות אלם שאין לו דבור להתפאר, כי צריך לעשות דבור להאמנות שייכל להתפאר למעלה. ונעשה אלקים. כי יה הם המוחין, וזה תלוי בשמירת הברית, כי "שבטי יה יעדות לישראל" על פגם הברית, (כמוצא בפרוש רש"י פרשת פינחס):

כלומר שצריך שיהיה חן, התפארות לפני ה' במה שאני עובד, גוי עובד עצוב בלי חן, יהודי חסידי עובד עם אמונה ורוגע, האומנות עם חן והתפארות. כל האומנות, הריצוף, הנגרות. כל אומנות יש לה תיקון. כל דבר שאדם עושה בעוה"ז, יש בזה בירורים, יש דברים שמבררים ע"י אכילה ויש ע"י עבודה, אכילה זה דברים כשרים, לא יכול לתקן מה שלא כשר, כל דבר שאדם רואה מקשר את זה לה', כמ"ש בסי' צ"ד, ועשית ציץ זהב טהור, וכל עבודה, היגיעה והזיעה מברר בירורים, אבל אדם אין לו אמונה, הוא חכמולוג.

השיריים של עוה"ז הוא חלק של הקדושה, זהו חכמת החיים, חכמת הבעש"ט, שבכל דבר עובדים את ה'. אם לא תאמין בזה, אין לך את המפתח של החיים, אם תלמד כל היום, הלואי שתלמד תורה לשמה. אדם צריך שיהיה לו חיות שמאמין בה', הולך ברחוב וממליך את ה'. וכן בכל דבר מוצא קרבה לה'.

בראשית ברא אלקים את השמים, ואת הארץ, שאנחנו נתקן את הארץ, מחטא עץ הדעת נהיה בזעת אפר, זה תיקון הנצה"ק, זה אור פנימיות התורה שבכל דבר עובדים את ה', בלי חכמות. לא רוצה מה שאין לי, אלא למצוא את ה' במה שיש לי. לכל אדם יש דברים שלא טוב לו שם. בעוה"ז יש חיים, הולך לאדם החיים בדיוק הפוך ממה שהוא רוצה, בדיוק. מה שרצית, יש לך בדיוק את ההיפך. ישתבח שמו יודע בדיוק איך לסדר את זה.

כמו שאמר הרב אלישיב על הרב אויערבאך, הוא רצה להיות רב ונהיה ראש ישיבה, אני רציתי ראש ישיבה ונהייתי רב. כך אמר לי בפורים, ה' נותן לאדם בדיוק הפוך ממה שהוא רוצה. אצלנו זה בכל יום ויום, אלף פעמים ביום, לכל הפחות כמה מאות פעמים, וזה עיקר היהדות. זה עיקר היציאה מר"ה יוה"כ סוכות. שנדע איך לעבוד את ה'. זה העיקר, השאר שטויות. אם אתה רוצה משהו, זה רק יפיל אותך מהשכל, זה הקנה שהורג את האדם.

בתורה הזאת שרבינו מגלה את ענין השכל, מדבר בעיקר מעסקים משא ומתן, פעם זה היה אלף פעמים קשה, עגלה לבארדיטשוב, לא יאומן איך אפשר, עם רכב שנוסעים לקישינב, איזה כבישים, ופעם זה שבועיים עם עגלות, ואין בנק, אין העברות, יש רק

במשך היום הוא מתבלבל, מה שאפשר לעשות, זה ללמוד משנה גמרא והלכה, פשטות התורה, זה באמת צריכין לעשות. רבינו הקפיד שנלמד כל יום הלכה, צריך ללמוד הלכה איזה שעה. כך אתה פשוט קרוב לה'. וגם בעת השינה, וכל רשימת המאמר הזה, העניינים האלה שלכא' הם חיינו ואורך ימינו ובהם נהגה יומם ולילה, ביזנס עושים כסף, או לא עושים, אבל ביזנס עושים, סידורים, ומתקנים מחר את הסידורים מאתמול, ובפרט סידור המדפים שבראש, שתמיד מתגלגל ואין לך ראש, ומחפשים כל יום איפה הראש ואיפה הברגים.

אומר רבינו שמשא ומתן זה כמו שינה, היום הכל קל, יושבים בבית ומדברים בטלפון, פעם היה צריך לנסוע ולטרוח, ולהסתדר עם אנשים, וגניבות וגזילות, ועשר גלגולים לשלם חובות. ורבינו מזכיר גם ענין קטורת, שזה בירורים משאול תחתית, שעובר מחשבות זרות ובלבולים, והכי גרוע זה שאדם חי בעצבות דקה ביום, אם אדם לא שב בתשובה על עצבות. תעשה טובה תחזור לאומן.

אנו הולכים לקראת שנה של שמחה, שבכל פעם שאתה בעצבות, אז תהיה בשמחה. פשוט. תעמוד על הראש. תדע שעצבות לא בא בחשבון, אפילו שקרה לך כך וכך, אבא שלי, הבן שלי, הכסף שלי, כלום כלום, אני לוקח נקודה של אמת ומחיה את עצמי, זה התשובה, להשתנות.

מאד מאד להזהר מהחכמה הגדולה שהוא לימוד עיון בעצבות, שיש לנו חידושים עמוקים בעצבות. רואה על פרצוף של אנשים שהם עסוקים בזה, מכף רגל ועד ראש, כמו למדנים עצומים עם כל הברען של עצבות. וזה לא צחוק.

מי האיש החפץ חיים, מי רוצה לחיות. תעזוב. בשביל זה אנו רוקדים כל השנה, לא רק בשמחת תורה, תפסיק עם העצבות. כי זהו הקנה של עמלק. מכניס לך בום בראש, קנה חזק, ואין לך ראש. זה חורבן העולם, והכל בשביל מה?

אדם תמיד אומר, 'אבל', לא למדתי וכו', אבל הבן שלי, אבל אבא שלי וכו', חביבי גדלת כבר, אתה לא בן שמונה, דע לך שאם אתה הולך בדרך הזה, הולך ישר, לביטוח לאומי. ישר לגהינם. בלי שום ספק, שההולך בהרגשות שלו, לא עושה טוב. תלך עם האמת, בראשית ברא אלקים ס"ת אמת, זה האמת שה' נמצא תמיד.

רבינו מדבר מקרבנות וקטורת, קרבנות זה בירורים כשרים, תורה תפילה ומצוות. אכילה ושינה. קטורת זה בירורי חלבנה ממקומות נמוכים, דברים נפולים לא יפים. מהדברים האלה, וטרחות משא ומתן, עסקים, שנגמר החג וחוזרים לעבודה, פתחתי לקו"מ אתמול, רציתי לבדוק מה העבודה שלי, הילדים היו בבית, שברו זכויות ואת הברז, אני אניסטלטור וחשמלאי,

מכיר את הבריאה, מתחדש להכיר גדולת ה' בפסוקי תהילים והתפילה, וחושב על גדולת ה' ומתפלל,

יש זמנים של עליה, שבת יו"ט וחודש תשרי, זה זמן גילוי האמת. מה עושים אח"כ? איך קושרים את עצמנו ללמעלה? בכל לילה, חשוק, הולכים לישון, איך קמים בבוקר, מתחדשים בתפילין, של יד, זה חותם, כמו בר"ה, ה' ברא עולם בהסתרה דין חושך, בר"ה לוקחים את הדין הזה, ה' אומר תעזרו לי להפוך הדין לרחמים, אתם נמצאים בעוה"ז, ומקבלים עול מלכות שמים, נכנעים, ומתבטלים, מתביישים, חוזרים לה', ואז הדין עולה, קול שופר יוצא, צעקת הלב שלך עולה עולה לשמים, וה' משפיע עליך משורש מדת 'ואמת', אור הפנים, באור פניך יהלכון. הנה המתקת את הדין. ויושב על כסא רחמים. וכך מוחלים את העונות לגמרי, הכל ע"י תיקון 'ואמת'. ז' פעמים אמת, ס"ג, זה חלל של השופר. הכל בחי' אמת. תחפש את ה' באמת.

ההתחלה בתפילין של יד, ואח"כ קושרים תפילין של ראש, רבינו אומר בלקו"ט סי' ה' שמיה"כ וסוכות נעשה חותם תפילין, וכך מגלים גדולת ה'. הקשירה של תפילין זה על היד, עם הרצועה, בגימ' ש"ע נהורין, כמו שיש ש"ע נהורין בתקיעת שופר, כך יש המשכת הקדושה הזאת למטה, במה שאדם מתחיל למטה, זה נקרא אור חשמ"ל, יש בזה הרבה דרכים של הארת הבינה, הארת ש"ע נהורין בכמה דרכים, זה מאיר באלול למטה לקבל שבים, ומאיר בכל עת, בבחי' מלביש ערומים והנותן ליעף כח, לבוש ששומר. יש הרבה דרגות, יש יחוד למטה, שהבינה יורד למטה, זה נקרא אור חשמל, מעורר את הקטנות ומתקן שיעלה לגדלות

הרצועה קושר אותנו למעלה, זה גורם שאתה יכול להתקשר להאמת. זה עיקר העצה שלנו, איך נזכה לקדש את המחשבה, ע"י אמת. דובר אמת בלבבו. יש נקודה של אמת בלב של האדם, שעם זה יכול לנצח את כל הסיפור הזה.

עצם האמת שאנחנו כן יכולין לקדש את המחשבה, כן כן. וצריך לדעת שהירידה והנפילה זה חלק מהסיפור הזה, לא זו אף זו, שצריך לשמור את המחשבה, צריך לרדת ולעלות. ככה זה צריך להיות, אשרי העם יודעי תרועה, שיודעים ללכת עם ה' תמיד, שבכל פעם שיש שבחה נפילה וירידה, רק תשמור את עצמך מהחטא, ולפי מה שאתה מתדבק באמת. תוכל לעמוד בזה. באור פניך יהלכון, אור פניך בחי' אמת, תהיה דובר אמת בלבבו. תעורר את מציאות האמת בלבך. האמת זה. בזה אנו כן יכולין לעבוד כל השנה, לקשור את עצמנו עם החגים הקדושים האלה, להיות דובר אמת בלבבו.

יש זמנים טובים שבכל יום צריך להתפלל ולחשוב מהתפילה, ולעורר עצם האמת. להכנס למחשבה. יש זמן שזוכים לישוב הדעת קצת, ושאר הזמנים צריך להבין שזה הכנה להתחדשות. וזה נקרא מעשה

קופסה עם כסף צריך לשמור מגנבים, ובסוף מתגלה שלא הרוויח כלום, מה כן, להיות סנדלר? לא היה לחם, עבדו כל היום בשביל להביא לחם על השלחן לילדים, שמנת לא היה. סבא שלי היה לו שמנת, אנשים באו ממרחק לאכול שמנת. אשרינו.

אמא שלי סיפרה מה שעשו אחרי החורף, שחטו אווזים, עשו שומנים, שיהיה שמן לכל השנה, לא היה שמן סויה, המחסנים מלאו עם כרוב חמוץ כבוש, שיהיה אוכל, לא היה מקפיא, צריך למלוח את הכל, אחרת, מה אכלת כל החורף? לנו יש חיים קלים, נכון?

רבינו מפרש את הפסוק 'אשרי העם יודעי תרועה הויה באור פניך יהלכון', אשרי העם שמכירים את הדברים השבורים, ביזנס עסקים, משא ומתן, קטורת, דברים שבורים רצוצים, נפילות וירידות. שינה, פשטי אוריתא, ולא דביקות. אשרי העם יודעי תרועה, שבירת הכלים, ניצה"ק נפולין, יודעי תרועה, יודעים איך תיקון עוה"ז, כשיש מדות הרחמים, הו"ה, שאדם עוזב את הרוע שלו שאינו רוצה לקדש את המחשבה, אז באור פניך יהלכון, אור החשמל, אור האמת שמאיר

אנו מדברים כלליות המאמר. כל מה שעובר על אדם זה חלק מעבודת האדם, חלק משמירת המחשבה הוא נפילת המחשבה. חלק משמירת המחשבה זה שאתה יושן נרדם ושוכח והתבלבל לגמרי, וחלוש כח לגמרי, זה חלק של הדביקות שלך בהשי"ת. העיקר שלא עשית עבירות. העיקר שבעיקר שלא נכנע לעצבות כעס והקפדות. כעס זה עבודה זרה ממש, עצבות זה סט"א בעצמה. רק מוסר את עצמי לה'. ואז אתה מברר את הברורים מהמקום שאתה נמצא שם.

ואז השינה מתהפך לקדושה, וגם זמנים שאתה לא יכול להיות בדביקות. אבל אתה לומד, התורה תופס את הבריאה ומחבר לה', האכילה, השינה, ואפילו הקושי של משא ומתן, טרדות עם בני אדם, גנבים ומבלבלים, הכל חלק של אלקות. הירידה הוא העליה.

איך עושים שיהיה כך? אומר רבינו, רגע רגע, יש דבר אחד, שצריך להיות שבמקום הזה שאתה יורד, תמצא שם את ה', זה נקרא 'דובר אמת בלבבו', תדבר דיבור אמת. כמעשה דרב ספרא, היה באמצע התפילה, השני מעלה את המחיה, עוד ועוד, והוא לא יכול להגיב בתפילה, ובסוף מכר במחיר הראשון, אני הולך עם האמת. זה העיקר של האדם בפשטות. האמת.

אחרי שדברנו הרבה לשמח את העולם, זה הנקודה. ככה שייך גם לנו לקדש את המחשבה. כאשר יש לנו זמן של ישוב הדעת, התבודדות בחצות. בבוקר עם תפילה, ומה שלומד דברי רבינו, וזוכים לשבת עם חברים ביחד, לדבר מרבינו, ללמוד ספרי צדיקים, ולהזכר בבראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ, ה' לבד נמצא, והוא עשה את הכל מאין המוחלט, הוא לבד מחיה מעשה בראשית. ברא אותי כדי שאני יכיר את מדת החסד, הגבורה, הגבורה זה הכלים לחסד, תפארת, התפעלות. נצח הוד יסוד, חשק. אדם

דרכי נועם

את זה. אם לא, יש בעיות. הענין של רבינו, להוציא אותנו מקושיית וסידורים, אומרים לאדם תעשה ותצליח, אין עצות באמצע, תתפלל ותצדק לה'. זה עיקר העצה.

בראשית. הכל נברא שאתה תחשוב מה'. ודובר אמת בלבבו.

אנו מונחים ב'שירים' ולא ב'ראשית'. כך נדמה לך, אבל ויבדל אליקם בין האור ובין החושך, אם אתה מבדיל בין הראשית ובין המציאו תשלך, ויודע שכל מה שאני עסוק ודואג, זה דמיון לגמרי, לא קיים בכלל, רוב המחשבות של אדם, לא היה ולא נברא כלל, העוה"ז שירים, מעברים שה' עושה, ואצלך זה העיקר, אבל יש רבי שמעלה אותנו אל היהדות האמיתית, תעשה את זה.

מה זה 'דובר' אמת בלבבו, תדבר לה', אבא לא אכפת לי הדבר הזה, שילך קאפוט לא אכפת לי כלל. יש לי מוזיקה באוזן, רוקד, קופץ. כי באמת החיים דמיוני, תלמד, תעשה, תדע שזה האמת. השאר זה חושך הקליפות. הכל דמיון.

ואח"כ השירים נכלל בראשית, לא כמצב שלנו שהראשית נכלל בשירים, תבדיל בין הראשית והאחרית. והשירים יתברר ויעלה אל הראשית.

בעוה"ז אנו נמצאים בתוך שקר, ה' ברא את העולם שיהיה לו נחת מבני אדם, אמרו המלאכים מה אנוש, הוא עתיד לחטוא, אדם לא יכול לעמוד בנסיונות. סתם טמבל כזה, מה עשה ה', ותשלך אמת ארצה, לנו יש אמת של מלאכים... זה מה שה' השליך, כן פירש רבי נתן, עוה"ז נברא על אמת שזורקים, אמת שעושה אותך עצבות, תשליכו. אפילו הכל נשרף, יש לי אמת אחרת. לא אמת שמבלבל אותי. כי אני יודע שזה לא אמת. ואני דובר אמת. רבנו של עולם אני יודע שהאמת זה אחרת. אתה תעזור לי והכל יסתדר, זהו הכח של חודש תשרי, תקופת השנה, אני תקיף ועז, הולך עם האמת בלבד, הכל יסתדר. משתדל בכל דבר, הולך, מה טוב, לא הולך, קדימה. לא עושים עסק מכל מה שעובר, לא שואלים, לא מתייעצים, כך נהגו אצל אנ"ש. העצה שלך תרקוד ותשכח מזה, זה עצה כמעט על הכל, והשאר תלך בכיוון הזה, אומרים לך, ובסוף הכל יסתדר.

יש דברים קשים נורא, ה' נורא וגדול, הוא יעזור. כשאתה תהיה אדם חי ושמח בבית, הכל יסתדר. אם יראו אדם עצוב, הכל הפוך, זה הכל, אדם מלא חיות ושמחה, הכל יסתדר. אז אל תשאל למה לא הולך לך, אמרו לך אלף פעמים מה לעשות. ולא עשית, אח"כ לא אומרים כלום, לא רוצה אז לא.

ה' השליך האמת, העוה"ז עומד על אמת כזה, שיש מדות הרחמים, ואני רק מחיה את עצמי.

בראשית ברא אלקים, אומר הזוה"ק, בראשית זה ברא

בראשית. כמ"ש באות ב'. שחידוש מעשה בראשית נהיה על ידינו, ע"י הירידה והעליה.

דובר אמת בלבבו. מה זה? בראשית ברא אלקים ס"ת אמת. ברא אלקים את גם ס"ת אמת. מה האמת האמיתית? בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ, האמת הוא לחשוב מה', אדם יכול ללמוד ולעשות דברים, ולא כ"כ אמיתי, הנה בא שבת קודש, ה' נמצא, הוא ברא את העולם. איך אני מתדבק בה' עם האמת.

יש הרבה סוגים של אמת. יש לאדם הרבה אמת. בכל פעם יש אמת אחר. כפי מה שעובר על האדם, יש הנקודה של אמת שיוכל לחזור לה', לומד שילמד באמת. עובד, תעבוד באמת שזה חלק מהקדושה, וכן בכל יום, בכל שעה יש אמת אחר, יש אמת ביום, ויש אמת בלילה, בכל ענין יש האמת שיש שם, ודובר אמת בלבבו, הוא האמת שאני בוודאי יכול להיות קרוב לה', לא כמו שטעיתי שאי אפשר לקשר עם השכל לקדושה, רבינו מגלה שבבת פרעה, בתוך הנפילה, אתה יכול להתקשר לה', לא מגיע לי להיות בדביקות כל הזמן, זה היה הפסקה לברר הניצה"ק במקו משלי, יש הרבה סוגי אמת. יש עת של שחרית, עת של שינה, עת של עבודה, בכל פעם יש נקודה של דובר אמת בלבבו באותו עת בסוג אחר, ודובר אמת בלבבו, שיש לי נקודות טובות אני כן קרוב לה'.

רבי נתן כותב את זה בלקו"ה, שעיקר שמירת המחשבה הוא למצוא את הנקודות האמת, וירא אלקים את האור כי טוב, לגלות את הטוב שלי, יש לי טוב, יש לי כן משהו שייך להקב"ה, זה מעורב טוב ורע בעוה"ז, אבל ה' מסתכל על הטוב, יש משהו שה' כן הטיב עמי, יש לי בית וכו' ב"ה, יש טוב, זהו דובר אמת בלבבו.

אנו נוהגים בדיוק הפוך, להסתכל על מה שאין לי, ומה שלא הולך לי, העולם נברא כדי שאנו נעמוד במלחמה הזאת.

בזוה"ק ב' ראשית. ה' שבר שבירת הכלים כדי שאנו נתקן, העולם נברא כדי שנתקן את הראש שלך השבור, הלב שלך השבור, הבלבולים שלך, פוליטיקה עם אנשים, בלבולים, ובנק, וכבוד, וכו', נבראתי לעבוד על זה. יש ו' פעמים אמת בבראשית. כל המדות. אהבה ויראה, תעבוד עם האמת, ובזה תוכל להתדבק בה'.

בראשית ברא אלקים, ה' ברא את העולם בשביל ישראל שנקראו ראשית, שאנו נקדש את המחשבה, ולא נתבלבל משום דבר.

היום מתייעצים, רבינו לא היה עונה שאלות. רצה שאדם לא יחשוב מהבעיה שלו, מתייעצים רק פעם פעמיים, פעם שאלו פעם בחודשיים שלש, היום מתייעצים כל היום וכל הלילה. העיקר תפסיק לשאול שאלות. הכל שטויות. אומרים לך לעשות דבר, תעשה

דרכי נועם

לא משוגע, אני נורמלי, הכל דמיונות. אלא שהבעיה שנהיה לך חכמה של שטות, כי כולנו פרופסור, אני מרגיש, מי שמרגישים הולך לגבעת שאול, שם יש הרבה צדיקים שמרגישים, אם זה נהיה אצלך חכמה חיצונית שאני לא יכול להסתכל על פנימיות. זה חכמה חיצונית, כאילו שצריך דווקא ללמוד וכו', זה לא אמת, זה שקר. תקיים ודובר אמת בלבב בכל דבר ודבר ה' כן איתי.

ה' יזכנו להשליך את החכמות חיצוניות שלנו, גער חית קנה, יש לך חיה רעה בראש, החסידים קוראים לבלגאניסט חיה רעה, א ווילדע חיה, אידיוט שאתה מכה אותו הוא מתחבא בין הקנים ומכה, גער חית קנה, זהו ענין של משיח שמתקן חית קנה, פתאום צץ לך בין הקנים, לך יובילו מלכים שי, יביאו מתנה למלך המשיח. יאתיו חשמנים מני מצרים, כל אחד יביא מתנה, כי הכל חוזר אל הקדושה. ולא יקבלו מחית קנה, שהוא עמלק. זהו מלחמה בעמלק.

עבודת האדם זה קנה חכמה, קנה בינה, תתחיל לקנות חכמה, יש אמת. 'אני' לא יודע, מה שאני חושב זה לא על בראשית ברא אלקים, עסוק עם חכמות שלו, נהג, צבעי, נגר, טבח, מאכער, נשיא מדינה, עסוק. כל אחד עסוק כל היום, עצבן, פרוספור על עצבות. חכמות של הבל, אלפי מחשבות בדקה. גאון אדיר. כל אדם הוא גאון אדיר בעצבות. גע"ר ר"ת ראשית גוים עמלק, קנ"ה בגימ' יוסף. רק הצדיק מתקן את זה.

זהו בראשית ברא אלקים, תזרוק את כל החכמות שלך. ה' יזכנו להתחיל את השנה ככה, נצא מהגלות שלנו, נתקן הגבורות בעליה לאור הפנים, בזה נכנסים אל הסוכה שזה התגדלות הדעת השגות אלקות ושמחים עם התורה, שהתורה מאיר לי בכל דרך, מקשר אותי לה' בכל מקום, ה' רוצה שנעשה מצוה פה ופה, ה' יעזור לנו. כל מה שלמדנו זה בלקו"ה על פסוק בראשית.

שנזכה לזכור בראשית ברא, שזה תכלית האמת. אמן ואמן.

תורה ז תניינא מהדורת תשפו שיעור א, ליל שישי פרשת בראשית, כד תשרי תשפו

כהכנה לשבת בראשית, לזכות לשפע של שבת, רצון של שבת, למלאות את העולם בדעת, שבזה מקיימים ומלאו את הארץ כמוב"פ.

בדרך כלל דרך רביה"ק לכלול בשורות ראשונות כל המאמר, כאן בזה המאמר יכולין לראות הדבר, באופן שנזכה להכנס לעולם אחר לגמרי, חיים שנקרא חיים, ולזאת אנו מתחילין שנה חדשה.

פתיחת המאמר 'ויהי מקץ שנתיים ימים', בסוף המאמר מבאר שזה הגן עדן שיכול להיות בעולם, מה עושים בעולם, יש מתפללים ולומדים, יש אוכלים ויושנים, יש

תיש, כמ"ש בלקו"ת סי' י"ב, זה אילו של יצחק, סוד השופר שמתקן את העולם, כי בראשית זה מאמר סתום, העוה"ז נברא בהארת שפע אור אין סוף, מאמר סתום, לא מתגלה הקדושה, ומזה הקליפות יונקים, שבירת הכלים, יודעי תרועה, העוה"ז נברא במאמר סתום, ועובר על אדם כל מיני הסתות, נפילות ובלבולים וקושי מכל צד. והוא צריך לעבור את הבראשית. שזה הרצון של חידוש העולם, לקיים את הדברים ככה, ונדמה לך שה' רחוק ממך, ואתה עובר את זה רק עם איה, שאדם אומר לה', אני רואה שאתה פה, אם היד שלי זז, סימן שאני חי, אם כן יש כאן ה' שמחיה אותי, איפה אתה, צעקת איה, נחשב כמו קרבן, נשלמה פרים שפתינו, אנו מאמינים שמקריבים קרבן עם הדיבור, איה, מגלה כבוד ה'. לעבור את הבראשית. ה' ברא התגלות הכבוד, אבל והארץ היתה תהו ובהו וחושך, ויאמר אלקים יהי אור, תתדבק באור האמיתי. תדע שהשאר הוא שיריים, צריך לכלול, אבל תבדיל בין האור ובין החושך. ורוח אלקים מרחפת, רחמים שממתיק את הדין, שיתגלה בימות המשיח, וזה החיות שלנו גם היום, זה מחיה אותנו, להודיענו שדווקא בת פרעה מצלת את משה, השכל הבטל מגלה את הדעת. הירידה לצורך עליה. ובכל דבר שעובר על אדם, רק להתחדש, שינה, ומו"מ ונגלות התורה.

הנה מתחיל זמן לימוד, כל אחד צריך לחייב את עצמו ללמוד, חיוב על הלימוד, שיהיה עסוק, אין זמן להיות עצבני, צריך להשלים את הלימוד, אם לא, יש טיפוס, לשמוע שיעורים, המשניות שייך לנו, ספרי הלכה שייך לנו, שו"ע באר היטב, וכל מי שיכול ללמוד בעיון מה טוב, צריך ללמוד כל הספרים, ליהות דבוק בגמ' בזוה"ק, פשטי אוריתא מחדש. ואדם צריך בעוה"ז בשביל להתפרנס, זה לא דבר שהוא חוץ מעבודת ה', זה חלק מהעובדה, איזה פרנסה? מה שיש לך, תעשה עם ה'. ויש שינה, ויש אכילה, וכל הסידורים שזה קרבות וקטורת. אשרי העם, שיודע שיש שביה"כ, בקשנו שנת חיים, איך נראה חיים בעוה"ז, שינה, נותנים לאדם שליחות לברר את הבריאה, להכיר מי ברא את השמים וארץ, לעשות קידוש בשבת, נותנים לנו חיים של אמונה ודעת.

ובאמצע יש הרבה ירידות. אשרי העם יודעי תרועה, הויה באור פניך, אנו חוזרים לאור הפנים, ע"י סוד אמת שהוא אור הפנים, דובר אמת בלבבנו, בכל פעם אמת אחר לפי המצב, עכשיו אני לא יכול ללמוד, מסדר דבר בבית עם אמת, האמת מתגלה בתפילה, דיבור אחד של אמת לה', זה עיקר העצה שלנו, כשלא יכול להתבודד הרבה, כמו שופר, רבנו של עולם אני רוצה אותך, זהו, זה מאיר לי שעה שעתיים, שלח אורך ואמת"ך המה ינחוני, האמת שאתה נמצא איתי כאן.

ה' יעזור שנזכה לקבל על עצמנו עבודת שמירת החכמה, להנצל מחכמות חיצוניות. לא רק מחשבות זרות, אלא שיש שלבים, יש תאות, בלבולים, הכל בסדר, הכל בסדר, ירידה לצורך עליה, ישב אדם ולא עשה עבירה, נחשב כמצוה, כל השאר בלבולים, אני

שאינו מתאים לו, לא עזרת לו כלום.

רבינו מתחיל את המאמר הזה, ומראה לנו תמונה שיש דבר כזה שאנשים בכלל לא מרחמים אחד על השני, ועל רשעים כן מרחמים, מפחדים מהם ולא לוחמים בהם.

אדה"ר אכל מעץ הדעת, והכל התערב טוב ורע, אנשים מונחים בכל התאות והקליפות. וכי אפשר לרחם על אדם להנצל מזה. ואם כן רוצה לרחם, צריך לדעת איך לרחם.

בזה פתח את המאמר, בנקודה שיש דבר כזה לעזור על אדם, וזה נקרא רחמנות. לרחם על מישהו. האם זה מעניין מישהו?

אם רבינו פתח בזה, לכא' כדאי שאנחנו נתחיל לרצות שמישהו יוציא אותי מהרשעות והגזלות שלי, והרי בהמשך כתוב שהעיקר זה הארת הרצון, וצריך ללמוד מניה וביה. ולכן פתח במשל כזה, האם יש אחד שמרחם, האם יש אחד שמעורר אותך, לא להיות רשע, והרי עתה היה יוה"כ ועשי"ת, עשית חשבון מה נקרא רשע, האם יש לך עדיין את הרצון הזה, וגם כשאתה כן רוצה להתעורר, האם אתה יודע מה אתה צריך, האם נודע לך מהו חיזוק, האם אתה שמח? שמח עד הגג? האם מישהו צריך לשמח אותך? ואתה מגיב.. אל תתערב בעסקים שלי, תרשה לי להיות במרה שחורה...

ואם אחד רוצה ללמד אותך שיש לחשוב מאלקותו ית', וללמוד היטב בראשית ברא אלקים, אתה מגיב.. תן לי ללמוד גמרא, די לי עם אתה הראת בשמחת תורה בלבד.

שייך שכן יהיה לך רצון.

לרחם, אנשים לא יודעים שיש דבר כזה לרחם אחד על השני, תביא סעודה, או בקבוק, או משהו חזק יותר.. וזהו.

בתחילת המאמר אומר רבינו שני עניינים, שיש לרחם, ולא לרחם על גזלן רשע, כלומר לא להשאיר אותו ככה. ועוד שיש אחד שיכול להאיר בך איזה ידיעה, גם כשכבר אתה יודע את כל משיבת נפש וכל חסידות ועבודה, האם יש בזה ענין של 'רחמנות' דייקא?

ובאמת הרי כן רחמנות גדולה עלי ועליכם, והעיקר על מה שאין לנו בכלל רצון. זה עיקר הרחמנות.

הנה זכינו לימים הנוראים, זכינו להרהור תשובה, להמליך את ה', וידע כל פעול כי אתה פעלתו, יש דבר כזה להיות זך וטהור, יש שבת קודש, היה חטא עץ הדעת ויש דרך לצאת מהחטא הזה, שיהיה לך שכל לדעת איך לחיות. יש דרך ששייך לתת לנו את המאכל הנצרך לנו. כן.

אבל בעולם אומרים שאין דבר כזה, הזוה"ק הוא מדי

מרווחים מעות ויש מפסידים מעות. ויש כאלה שזוכים לקנות דעת, לומדים ומתפללים וקונים עוד ועוד ידיעות בתורה, קנה חכמה קנה בינה, ופעמים שזוכים לקנות את זה כראוי, להכניס את זה בתוך הכיסים שאין להם חורים, ונחכם האדם מאד.

זהו 'שנתים ימים', בעולם העליון מתענג האדם בנועם זיו השכינה, הוא בחינת זמן, כמ"ש בזה"ק שכל חצי שעה יורד עוד טיפה מגן עדן, מ"ח טיפין ביום, כל פעם עוד תענוג חדש, רצון חדש. זהו שנתים ימים, תקופת הימים ותקופת השנים.

הנה אנו עתה בתקופת השנה, חודש תשרי, להמשיך אור של עוהב, יום שכולו ארוך, למעלה מהזמן. סדר הזמנים אחר לגמרי. בדרך כלל יש סדר זמן, מה שאדם עושה בכל יום, ועיקר סדר הזמנים של האדם הוא באמת משהו אחר לגמרי, צריך לזכות להתעורר להבין מה שהצדיקים חיים בסדר זמנים אחרים, ולהבין שגם אצלינו הוא כך, הירידות גם עליות. ללמוד דף גמרא, כמה וכמה פעמים ביום.

רבינו דיבר את המאמר הזה בחנוכה אחרון, הספה"ק אומרים שהחותם נמשך עד חנוכה, רבינו מדבר כאן מענין ההתחדשות הזאת.

וְהִיא מְקַץ שְׁנָתִים יָמִים, וּפְרָעָה חֵלֶם וְכו' (בְּרֵאשִׁית מ"א):

[א] כִּי מֵרַחֲמִים יִנְהַגֶּם (יִשְׁעִיָּה מ"ט)

(ט) יֵאמֹר לְאֲסוּרִים צֵאוּ לֵאשֹׁר בַּחֲשֹׁךְ הִגְלוּ עַל דְּרָכֵי יִרְעוּ וּבְכָל שְׁפִיִּים מִרְעִיתֶם:

(י) לֹא יִרְעוּ וְלֹא יִצְמְאוּ וְלֹא יִכֶּם שָׁרֵב וְשֹׁמֵשׁ כִּי מֵרַחֲמִים יִנְהַגֶּם וְעַל מְבוּעֵי מַיִם יִנְהַלֶּם:

בעת רצון, הנה יבא משיח צדקינו, יהא עת רצון, יהיה לך ישועה, תצא מהחושך והחורבן, כי מרחמים ינהגם ועל מבועי מים ינהלם, הפסוק מדבר מכל המלחמות, שיבואו ישועות בכלליות.

הֵינּוּ מִי שֶׁהוּא רַחֲמָן, הוּא יָכוֹל לִהְיוֹת מְנַהֵיג. וְצָרִיךְ לֵידַע אִיךָ לִהְיוֹת מְנַהֵיג עִם הָרַחֲמָנוּת, כִּי עַל רָשָׁעִים אוֹ עַל רוֹצְחִים וְגִזְלָנִים אָסוּר לָרַחֵם. וְכֵן מִי שֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ אִיךָ לִהְיוֹת מְנַהֵיג עִם הָרַחֲמָנוּת, אֵדִי יוֹכֵל לָרַחֵם עַל תֵּיכּוֹךְ שֶׁל אֲרֻבָּעָה יָמִים, לִתֵּן לוֹ מֵאֲכָל הַצָּרִיךְ לְגָדוֹל וְלֹא לְקָטָן כָּזֶה, כִּי קָטָן כָּזֶה צָרִיכִין לְזוּנוֹ רַק עַל יְדֵי חֶלֶב דְּוָקָא. עַל כֵּן צָרִיךְ לֵידַע אִיךָ לִהְיוֹת מְנַהֵיג עִם הָרַחֲמָנוּת, שֶׁלֹּקָטָן כָּזֶה צָרִיכִין לָרַחֵם לִתֵּן לוֹ חֶלֶב דְּוָקָא, וְלְגָדוֹל מֵאֲכָל הַצָּרִיךְ לוֹ, וְכֵן עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד צָרִיכִין לָרַחֵם בְּמֵה שֶׁצָּרִיךְ לוֹ:

בהמשך המאמר מבואר שיש אדם שצריך חיזוק, צריך להתעורר באור הדעת, להבין שאתה טוב, ה' כן איתך, יש לך שבת ויו"ט. או מי שמרגיש גדול, עושר וכבוד ת"ח ומקובל, צריך ללמד אותו איך עובדים את ה' ביראה ולב נשבר ותשובה ובאמת. כשרוצים לרחם על אחד, צריך לדעת איך לרחם עליו, אם תתן לו מאכל

גבוה, לא שייך אלי.

נפש. ב. התפלל בעבורך. ג. פעל נשיאות חן. הוא רחמן ומנהיג אמיתי.

עתה לאחר הימים נוראים, משה רבינו פעל שיש בכל שנה נשיאות חן, בתקופת השנה נפתח בכל שנה מר"ח אלול מקיף, מדות הרחמים שלא יכול להכנס לעולם, רק בשביעאה שכיחי, מאיר בנו דרך להיות קרוב לה', אני לדודי ודודי לי, דודי לי ואני לו, אני רוצה להיות דבוק בה', בר"ה זה נפתח באופן נפלא בתוך הדין, שאדם מתעורר, ולא שוכח מהעונות שלו, ומתודה, וה' מוחל וסולח, ובקול שופר נפתח מקיף גדול יותר מהבריאה, וזה נפתח, ודווקא בתוך עולם הגשמי הזה, תהו ובוהו וחושך, וביום ר"ה כבר היה עץ הדעת טוב ורע, בשעה העשירית כבר סרח, וה' יודע כל זה, ונפתח מן המיצר קראתי וענני במרחב, הקולות שאנו מתבטלים לה' בענוה ואמת, נפתח רחמנות כזאת.

גם פועל משה נשיאת עון, אם תשא חטאתם, ונפתח מקיף ודעת גדול ביותר. רבי נתן אומר שכל זה נעשה בחודש תשרי.

ג' דברים הנ"ל. האחד הוא מסירות נפש, רבי נתן אומר שזהו ענין ק"ש, להאמין ה' אלקינו ה' אחד, כי בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ, ה' לבדו עשה את העולם יש מאין המוחלט, אין כלום, ובטובו מחדש בכל יום את הבריאה בדבר ה', כי לא ברא את העולם בטרקטור ומלט, הבריאה היא חדשה עכשיו, יחודים חדשים, זהו ידיעה גבוהה מאד.

ויש ידיעה בפשטות, בכל יום לקוות לחסדים חדשים, כי ה' איתי, בחינת ברוך שם כבוד מלכותו, ידיעה פשוטה שה' יעזור לי, הוא נמצא, ויש לו נחת רוח ממני, אני לחן ולחסד בעיניו.

כשקוראין ק"ש צריך מסירות נפש, צריך מסירות נפש על היהדות, כי אדם יושן, לא רוצה לשוב באמת, כשקורין ק"ש מוכן למסור נפשו. הרבי רבי אלימלך כותב בצ"ק בפרט בשעת אכילה ודבר גשמי, יחשוב שהגוי מכריחו להשתחוות לצלם, והוא מסכים למסור נפשו לה', מתוך מה שהוא אוכל, הוא מסכים תיכף לקפוץ בכל היסורים באש על קידוש השם, המחשבה היא כאילו מסר נפשו.

רבינו מזכיר כאן מסירות נפש, כי מבואר בספה"ק שכל עליה שעולה למעלה הוא ע"י מסירות נפש, וזה מעורר נפש של הצדיקים השלמים שהם גורמים היחוד השלם למעלה. לנו אין נשמה במדרגה גבוהה, רק נפש, צריך רוח נשמה ועי"ז נעשה היחוד למעלה.

משה רבינו מנהיג אמיתי מסר נפשו בעבורך, וכי יש לך מנהיג אחר שמסר נפשו עליך, איזה מנהיג יש לך? מוסר נפש היינו שמעלה את המסירות נפש שלך וגורם תיקונים למעלה כמו קרבן.

עוד דבר, שמרבה בתפילה ופועל לך ישועות. ועוד דבר

לכן רבינו פתח במשל פלאי כזה, המכוון מובן בשלומדים מני וביה, איך שזה מקושר להמשך המאמר. שתבין שאין לך רצון בכלל לעצמך, כשמדובר מרשעים רוצחים וגזלנים, בודאי אין הכונה עליך, פגה"ב זה לא רצח? גזלן, בלי ברכה וברכת המזון זה לא גזלן? העובר על דרבנן נקרא רשע, זה לא רשע? מה שייך לרחם, מי מדבר מעניינים כאלה?

רבינו אומר שיש אחד שרוצה לעזור ולרחם, בעולם אומרים לאדם, לך תלמד דף גמרא, אבל מה עושים בשלומדים בלי השי"ת ועדיין נשאר מבולבל, איך אפשר להכניס לאדם שמחה בעבודת הבורא, בהארת השנה החדשה.

רבינו אומר לנו, האם יש לכם איזה רצון להתחיל לחיות?

[ב] וְרַחֲמָן כָּזֶה הוּא רַק מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, כִּי הוּא הָיָה מְנַהֵיג יִשְׂרָאֵל.

מה זה מנהיג, נהג מונית, או מנהל מוסדות שעושה כסף? רבינו אומר שיש מנהיג אמיתי, משה רבינו הוא מנהיג ישראל, הצדיקים והכשרים הם מנהיגים, בחור צריך לבנות נפשו בישיבה, וגם אח"כ צריך אדם לדעת שיש לו רבי, מישהו מנהיג אותו לגבי הרחמנות על הנפש. צריך שיהיה לאדם רצון שיהיה לו מנהיג. מנהיג כזה שיכול להאיר בי התבודדות, התלהבות. מנהיג שיכול להאיר בי דרך לשוב בתשובה, דרך של דביקות בה', דרך של תורה ותפילה, האם יש לך רצון שיהיה לך מנהיג.

וכל מנהיגי ישראל כלולים יחד במשה רבינו.

מהו ענין המנהיג, משגיח טוב בישיבה? בכלל, מי חושב שהוא צריך מנהיג, העיקר שיהיה לי פינה וחסידות וחוג וקרעמל ומקום, מי צריך מנהיג באמת לנפשו?

רבינו פתח בזה, כדי לעורר בנו רצון שיהיה לנו מנהיג אמיתי.

וְהוּא יְהוָה הַמְּנַהֵיג לְעֵתִיד, כִּי "מֶה שֶׁהָיָה הוּא שֶׁיְהִי" וְכו' (קֹהֶלֶת א).

לעתיד יתגלה הדעת הזה, ממש באותו אופן שנמצא היום. מה שהיה הוא ר"ת מש"ה.

כִּי מֹשֶׁה רַבֵּנוּ הָיָה לוֹ רַחֲמָנוּת בְּאֵמֶת עַל יִשְׂרָאֵל, וּמִסֵּר נַפְשׁוֹ בְּשִׁבְלֵי יִשְׂרָאֵל, וְהִשְׁלִיךְ נַפְשׁוֹ מִנֶּגֶד, וְלֹא הָיָה חוֹשֵׁשׁ עַל עַצְמוֹ כָּלֵל. כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אָמַר לוֹ (שְׁמוֹת ל"ב): "וְאַעֲשֶׂה לְגוֹי גָּדוֹל", וְהוּא לֹא הִשְׁגִּיחַ עַל זֶה כָּלֵל, רַק אָמַר: "אִם תִּשָּׂא חַטָּאתָם" וְכו' (שְׁם), כִּי הוּא הָיָה רַחֲמָן וּמְנַהֵיג אֲמִתִּי,

אחר שאמר שיש מנהיג, הגדיר מהו מנהיג. א. מסירות

ומי שאין לו הדעת אינו מן הישוב, ואינו מכונה בשם אדם כלל. וכי רבינו בעל מוסר כזה, למה הוא מבזה אותי ברבים? מסתמא רבינו רוצה לעורר בתוכינו הרהור תשובה. לעורר בנו רצון.

בתחילת המאמר רבינו בודק אותך, האם אתה יודע ממה הוא מדבר כאן, אם לא, אין קשר לדברים, לרחם על כל אחד מה שצריך ליתן לו, אם עיקר הכונה הוא ללמד איה ומלא, יגלה את הדבר הזה בהמשך, ולא בתחילה במשל בשר וחלב, ובהמשך המאמר אומר שיש שני חלקי הדעת, האחד הוא מלא כל הארץ כבודו, לדעת שה' איתי, הוא נמצא איתי בתוך המצב שלי, משהו אחד עשיתי לכבודו ית', החייתי את עצמי באיזה שמחה, עשיתי קידוש, עשיתי ברכה, זהו הדעת הפשוט. ויש דעת שיועד מיראה ואהבה ואחדות ה', ורבינו אומר שצריך לכלול שניהם כאחד, שאדם צריך לעלות ולרדת. ב' ראשית, שני ראשית. יש ראשית של שבירת הכלים והתגשמות העולם, ויש ראשית של תיקון העולם.

כמ"ש מוהר"ת בראשית ברא אלקים ס"ת אמ"ת, יש ז' פעמים רמז תיבת אמ"ת בפסוקים ראשונים. כי העולם נברא באור גדול מאד, אור חכמה, בראשית מרמז על ז' תיקוני גלגלתא קדישא, ז' תיבות, רעוא דרעוין וכו', ומהם יוצאים חכמה בינה ותבונה, וכל סדר תיקוני האותיות, הכל מרומז בפסוק הראשון. הקב"ה ברא עולם, בחכמה נפלאה, אורו תכאלה, עולמות כאלה, מלאכים ושרפים כאלה, הכל כתוב בפסוק הזה.

ולמה ברא את כל זה, כדי שאני אשב ואחלוס בעצבות? כדי שאני יהיה מגושם בעולם של יגון ואנחה, פרנסה ובריאות ומרה שחורה? וכי לכן ברא הכל?

כשיהיה לך מנהיג, תדע משהו אחר. ה' ברא אדם, מנהיג, בר דעת, שנזהר מעץ הדעת טוב ורע, לא דברים מעורבים. היום כל העולם מעורב טוב ורע, העולם מכוסה בחן הסתרה שפרוס על הבריאה, העולם נראה יפה, האדם נראה יפה, הכל קליפת נגה, כשלא חושב מה', זה קליפה, שאתה לא בר דעת.

ומה עושה אדם כשהוא נופל, העצה של האדם הוא אמת. כשאתה לומד דבר גבוה, תעשה עם אמת, רק אז זה יעזור לך, כשלומד על אמונה ודביקות. תלמד כראוי ואז יוכל לרדת, דרך הצדיקים הוא אור וכלי, כתבי האריז"ל הוא אור, אור נורא, הבעש"ט אומר שצריך שיהיה כלי, רבינו נותן כלי לכל אחד, לקבל בו את האור הגדול ביותר, לאחד שמים וארץ.

רבינו בהמשך המאמר אומר שעיקר הפגם שהיה, שבעבורו אבדנו את האור של משה רבינו, ארבעים שנה אקוט בדור, היה פגם המרגלים, מרגל היינו שאינו מודה לדברי הצדיקים, שצריכים דעת נפלא וגדול, ומיד כלים של דעת פשוט, זהו ז' פעמים אמ"ת המרומז

שגורם נשיאות חטא, כי תשא חטאתם, כל זה הוא הגדרת המנהיג. הגדרה נכונה, לא סתם ראש חבורה באיזה חוג, ושמחת בחוגך, אלא מנהיג אמיתי.

לכן פתח רבינו את המאמר באופן כזה, יש מרחמם מנהגם, על רשעים אין לרחם, וצריך לדעת איך לרחם, אחד צריך בשר ואחד חלב. אח"כ אמר שיש מנהיג שנקרא משה רבינו, הוציאנו ממ"ט שערי טומאה, לא יכלנו לצאת ממצרים, הגיע משה רבינו, הוציאנו, והעלנו לשער ה' דקדושה ונתן לנו את התורה, קלקלנו הכל, יכל לעזוב אותנו, וה' הבטיח לו לעשותו לגוי גדול, הוא מסר נפשו עלינו, והתפלל ופעל עלינו.

אצלינו מסירות נפש היינו שיש רצון חזק, והרצון פועל כמה תיקונים ויחודים שע"ז אתה חלק מהקדושה, לא סתם יושבים בשלחן שבת, זה פועל יחודים עליונים, שהנפש שלך נכלל למעלה ונעשה יחוד, וכן נשיאות עון, כל יום מחדש. חצות. משה רבינו פעל זאת ביוה"כ.

הכלל שרבינו מגדיר באמת מהו מנהיג.

וְהָיָה עוֹסֵק בְּיִשׁוּבוֹ שֶׁל עוֹלָם, שְׂיֵהִיָּהּ הָעוֹלָם מִיִּשְׁבּ מִבְּנֵי אָדָם, כִּי עָקֵר הָאָדָם הוּא הַדַּעַת, וּמִי שֶׁאֵין לוֹ דַּעַת, אֵינוֹ מִן הַיִּשׁוּב וְאֵינוֹ מִכְנֶה בְּשֵׁם אָדָם כָּלל, וְרַק הוּא בְּחִיבַת חֵיהָ בְּדַמּוֹת אָדָם.

בפרשת בראשית נברא אדם הראשון, אכל מעץ הדעת ונפל ממדרגתו, וצריך למלאות את העולם ב'בני אדם'. עתה אחר יוה"כ רוצה כל אדם למצוא את החבל הזה, אסרו חג בעבותות אהבה שלא לאבד את הימים הנוראים שזכינו עתה, ובדרך אגב מזכיר לנו שיש דבר שנקרא מנהיג, מה שהבעש"ט האיר בעולם, דור דעה, הצדיקים הקדושים ששינו את העולם. והגדיר ג' הגדרות מה המנהיג עושה. ואמר שיש מנהיג שכן עושה את זה, הוא משה רבינו

ועתה מוסיף שעיקר האדם הוא הדעת, וב"ה אנו יודעים שאין לי דעת, לא יודע מה שרבינו מדבר, האם הוא מדבר כאן אצלינו, ללמדינו שאין אני מן הישוב, כמו משוגע רקוב בעל מחלוקת, אינו מן הישוב כלל. האם גם אנו כמותם? אינו מן הישוב?

אבל רבינו רוצה לעורר אותנו, שיש דבר כזה, מנהיג שפועל שיהיה לך דעת. פעם היה ברסלב, פעם זה היה, פעם היה חסידות. מה זה שייך לנו היום? אולי עתה אחר יוה"כ ואתה הראת. אולי נזכה באמת. והרי עתה בא שבת בראשית. הוא הזמן לקיים אתה הראת, מה הראת? רואה דומם צומח חי ומדבר, לדעת כי ה' הוא האלקים אין עוד מלבדו, כל הניסים שביציאת מצרים, וכדסמך ליה 'לעושה נפלאות גדולות לבדו', דצח"מ, הגוף, העיניים רואות, פלאות נוראות. זהו בר דעת, וצריך לדבר מזה. האם שמעת וראית דבר כזה שאנשים ידברו מעניינים כאלה? לכאן' פשוט שרבינו מדבר מזה.

לייחד כל הבריאה בתפילה, עוד תפילה אחת והיה בא משיח צדקינו. המנהיג מאיר בנו איך אנו יכולין להיות אדם.

זה לשון חדשה של ברסלב, מנהיג, איפה המנהיג, והרי יש בעלי מחלוקת, לכן צריך לחפש מנהיג שהוא מוסתר מאד, לקחת מנהיג שלוקח אותך בידיים, ופועל עליך סליחה, והוא מרחם עליך שילך לתקן אותך. וכי אני יכול לומר שיש דבר כזה, בוודאי יש. האם אתה רוצה את זה בכלל. אתה חסיד במקום שלך, יש בכל דור ודור צדיקים וכשרים, אינם חולקים על רבינו, אבל לגבי לשנות את החיים, לקבל קרבת ה' אמיתי, לא רק בחורים צעירים הבוערים בהתלהבות שבת בראשית, ויכולו השמים והארץ, ויכולו כלות הנפש, חשק וכיסופים שהלב יכסוף ברצון אמיתי, זהו שבת קודש, שכל הבריאה נשתוקק חזרה להבורא, וכמ"ש באור החיים הק' על ויכולו, כל הבריאה עגולה מרוב כיסופין לה'. ובשבת קודש חוזר הכל לבורא.

ויכל אלקים, נתבטל המניעה, אדה"ר קלקל הכל, ושבת קודש נתתקן הכל, אדה"ר אמר מזמור שיר ליום השבת, מה אתה מזמר, הרי החרבת את הבריאה, כולם סובלים ממך ואתה מזמר שיר ליום השבת, קבלת השבת, שעתיים אחר החטא, כבר נכנס בו רוה"ק ואמר את המזמור הזה, שבאמת טוב להודות לה', מה שהיה היה, טוב להודות לה' ולזמר לשמך עליון, להגיד בבוקר חסדך, כשהולך טוב, גוואלדיג, כשלא, ה' רצה ככה. המזמור הזה הוא המנהיג של כל הבריאה, עלי עשור הוא י' מיני נגינה תיקון הברית, כנו"ה, כ"ו נ"ה, יחוד שלם. כמ"ש הטשערינער רב דברים נאים בזה.

כי הנה אויביך יאבדו, יתפרדו כל פועלי און, רבוננו של עולם, אתה רצית שאני אברר בירורים ממקום נמוך מאד, ולא עולתה בו, ה' רצה ככה. ע"י השמחה של אדה"ר עשה תשובה ותיקן את העולם.

וכן כל אדם, השבת מגן עליו, כי נופל הקליפות נגה, ונעשה אצל האדם שער לפתוח את הרצון.

כמ"ש בסי' ל"א שע"י שבת יש רצון אמיתי, וזוכה לתשובה אמיתית.

כאן בסי' ז' מדבר רבינו מהארת הרצון, לכן עוררנו באריכות להבין תחילת המאמר, שזה בעצמו ענייני הרצון, לא רק רצון בשעת אכילה, אלא רצון למנהיג, אכילה הוא קשר, אחד גופו אוכל, והשני נשמתו אוכלת חידושי תורה, וזה מקושר ביחד שניהם, כל מה שאדם צריך ישועות בגשמיות להאמין שה' יעזור לו, וזה מקושר לישועה ברוחניות, הדעת שמשתנה. ואנו צריכים רצון, רצון לא להיות רשע רוצח וגזלן. ורצון למנהיג. ומניה וביה מובן שצריך רצון לדעת של מלא ואיה, מלא שה' בודאי איתי, איה, כשלומד קבלה, אבל תתעורר האם אתה עושה את היחודים ותיקונים הללו, צריך רצון לזה, כן אומר רבי נתן.

בפסוקים האלה. האמת הוא שצריך לישון, תישן לשם שמים, תאמר רבוננו של עולם אני יושן כדי שיהיה לי כח, אפילו שאתה לא אוחד בזה, תאמר כך בפה, תאכל בפשיטות לפני ה', עם ברכה. וכשאתה כבר בא למנוחה, תחשוב להארת הרצון, המובא באות י', והוא ע"י כלליות בן ותלמיד. זהו אמ"ת, ראש תוך סוף, כל מה שאתה עושה בעולם, תעשהו עם אמת.

בתורה ז' אומר רבינו שע"י דיבור אמת של תפילה, מגרש כל החושך שבעולם, העצה העיקרית של האדם בעוה"ז הוא האמת. כשאתה צריך פרנסה, תבקש באמת על פרנסה, תדע שה' נמצא כאן, אני לא דואג. וכשיש לך דאגות. תאמר האמת, ה' אני לא רוצה את הדאגה. בכל עת ובכל שעה יש דרך לעשות דבר באמת. כשלומד תורה, רבוננו של עולם אני לא מבין, רוצה להבין לכבודך. וכן כשיש לאדם דביקות עליונה, אם מספר לאנשים תורות גבוהים, אין זה אמת. ואם אין לך אמת בלב, תאמר לה' רצון, אני רוצה אותך באמת בלבי.

העולם נברא היה תהו ובהו וחושך ומים, כל התאות והמדות, אש מים רוח עפר, ה' ברא ככה, כי זהו רצונו, שאנו נמצא אותו בכאן.

ויש אדם, שיש לו זה הדעת איך למצוא את ה' בעולם.

רבינו פותח את המאמר בדרך נפלא, על רשע ורוצח אסור לרחם, וכשכן מרחם צריך לדעת איך לרחם, העיקר לעורר בלבך רצון, האם אתה רוצה לרחם על עצמך, והרי העצבות שלך רוצח, היאוש שלך רוצח את עצמך, עבירות בוודאי רוצח. ואתה גזלן שלא מודה לה' בברכת הנהנין, תתעורר לכל הפחות ברצון. וכשכן רוצה, צריך להבין מישהו שיבין מה שאתה צריך, אם תלמד קבלה כל היום, מוראדיג, אבל צריך כלים, צריך עצה איך להחזיק מעמד בשמחה, אם לא תקח את העצה של הרבי, לא תוכל לתפוס, תקח את הבקבוק של חיות שלך, ואח"כ תקשר שניהם ביחד.

פגם המרגלים היה שאין קשר בין שניהם, מרגל שאני צריך דווקא באופן כזה ולא כזה, לא רצו קשר ארץ ישראל, קשר שמים וארץ, זהו כל החורבן של העולם. שאין לאדם מנהיג שמקשר, מנהיג היינו דרך הצדיקים האמיתיים, שרבינו פעל את זה בעולם, ובזה המאמר מגלה כי מרחם ינהגם, יש מנהיג רחמן, בעת רצון עביתי, יש הארת הדעת שמשנה לך את כל החיים, אתה לא חולם שיש דבר כזה, כי אין לך אפילו רצון לצאת מעונות, גם כשהוא רוצח ורשע וגזלן אין לו רצון.

באות ב' אומר שכן יש מנהיג כזה, ומגלה שזהו משה רבינו, ומגדיר שהוא מוסר נפשו עבורך, מעלה התפילות שלך, ופועל עליך סליחה, לכן תשמע בקול רבינו, תבא לראש השנה ולך בדרכו.

ובהמשך אומר שהמנהיג לוקח את העצמות שלך ועושה אותך בן אדם, אדה"ר נברא בדעת גדול מאד,

לחטוף אותי מה', זה מעורר רצון כפול. דווקא כשאתה רוצה לתפוס ממני אני רוצה כפול

שבת, שין בת, ש' האבוא"ק תקנו את העולם, באמונה פשוטה שה' איתי.

שבת הוא הארת הרצון, כמ"ש מוהרנ"ת שביליל שבת קודש מלא, שבת בבוקר איה, ובסעודה שלישית נכללין שניהם. וכל זה כי אנו צריכים אור הדעת.

אצלינו אין ערך בדעת, צריך להחזיר את הערך של הדעת, דעת היינו שיש דרך שיכול להחיות אותך, שתהיה בר דעת. איש אחר לגמרי.

ומשה רבינו ריחם ברחמנות אמיתית, ומשה רבינו היה לו רחמנות, והיה עוסק ב'שוב העולם', ש'יהיה העולם מ'שוב וממלא מ'בני אדם, ה'ינו בני דעה, כ'פזר לעיל, כי הוא פתח לנו אור הדעת, כמו שכתוב (דברים ד): "אתה הראת לדעת כי ה' הוא האלקים", כי משה פתח את הדעת וגלה לנו, כי יש אלקים שליט בארץ:

משה פתח את הדעת, וגילה לנו כי יש אלקים שליט בארץ, רבינו רוצה שיהיה לנו זה עתה הארת הרצון, בום של חיות, זריקת חיות, כמו משהו שמצא בקבוק יין יקר וטוב, כך יש מנוחת הנפש. נכון שגמרא זה חיות, זוה"ק זה חיות. מליון דולר מדי קטן, עשר, או בליון, אבל 'דעת קנית מה חסרת', תקנה אור הדעת. זהו אתה הראת לדעת כי ה' הוא האלקים.

לאחר שזכינו בדיון, יש לנו מח ולב, עוזבים מה שהיה לי עד עתה, שאדם נתעקם למקום שלא יכול לחשוב ישר, נותנים לו כל המתנות שבעולם, והוא לא רוצה, כי כבר נפלת, היה לי 'עבר' כזה, הנה נותנים לך דעת, זהו ענין של רבינו, הוא יזיז אותך, הוא ילמד אותך דעת גבוה מצד אחד, שהנשמה שלך זוכר דברים טובים, וילמד אותך שבכל מקו ששלך תוכל לעשות דבר לה' באמת, באמת לפני ה', בראשית ברא אלקים ס"ת אמת. ואתה קרוב לה' יותר מכולם.

היה אמת של מלאכים, בבריאת העולם טענו המלאכים, מה אנוש כי תזכרנו, והרי הוא עתיד הוא לחטוא לפניך, המלאך ענק מאד, והוא בוער באש להבה התלהבות. עם מקרוסקופ פי חמש מליון הוא רואה אדם, איך אתה בורא אותו, בהמה כזאת, לא יכול להתאפק חמש דקות. הרי באמת הוא כך.

ותשלך אמת ארצה, ה' השליך את האמת הזה שמרחק ממנו ית', ה' השליך את האמת הזה, כי הוא ברא את העולם כדי לגלות דבר חדש, מדת הרחמים.

לכן ברא חושך ושממה כזאת, הכל כדי לגלות רחמיו. לכן ברא העולם במדת הדין, כדי לגלות רחמים, למי? למי שמעורר נקודת הרצון. זהו ענין רבינו, מעורר בך נקודה של רצון, שתתחיל לרצות, תתחיל לדבר לה', תאמר לו שאתה רוצה אפילו שאתה לא רוצה, אודיע אמונתך בפיך, תאמר אני רוצה שבת, אפילו לא יכול

הכלל שצריך רצון שיהיה לך מנהיג שמעלה את התפילות שלך, מסירות נפש, להעלות המ"ן, ומנהיג שמלמד אותך עבודת התפילה, איך לבקש מה', וכן מנהיג שמלמד נשיאת חטא, ומגלה בעולם שאנשים מדברים ביחד בעבודת ה' בלי בושה, מדברים מאמונה דביקות והתחזקות פשוטה, וכל זה כשיש מצב של אהבה ושלום, וכן היה בכל דור ודור ענין רבינו. כשזה נכנס בפנים, ראינו מצב של אנשים שיש להם ענין להחיות זה את זה, עוד דיבור ועוד דיבור, בלי שום אפשרות של חילוקי דעות, כולם מחפשים רק את השי"ת, מחפשים להיות בר דעת. כמו שרבינו מאריך היטב במאמר הזה מהו הדעת. שלא תוכל לפרשו שהכונה ראש קטן ליטאי, אלא דעת אמיתית של בראשית, דעת של ה' אחד, אחדות הבורא, הדעת שמגרש את הנגה, נגה היינו מחשבות זרות שאתה חושב מצד התאוה והישות, יכולין לצאת מזה, ע"י מנהיג שמלמד אותך דרכים פשוטים, קצת חשבותי מה', וזה כבר משהו אחר, קצת ביס אכילה עם ה', וקצת ריקוד, והנה החיים השתנו, כי הולך עם המנהיג. שעושה בני אדם בעלי דעת.

לכן הוכיח שאם לאו, אינו מן הישוב, אינו בגדר אדם, כדי שיהיה לנו רצון, והרי הוא ברא את כל העולם בשביל ישראל שנקראו ראשית, ה' רוצה מחשבה של רצון, מחשבה של אמונה, היסח דעת מעצבות. היסח הדעת מסתמקייט, כל נקודה של אמת המנהיג מוליך אותך, וגם מנהיג את העבודה שלך להוליכה בתוך העולמות.

אם לאו, אתה חיה בדמות אדם. חיה לפחות חי, אתה סתם מ'ת. חיה בדמות אדם, היינו כי חיות האדם ההתחלה הוא האילנות, הצומח יש לו חיים ביולוגי, הוא הראשון שמרד בה', ה' אמר עץ פרי ועשה רק עץ עושה פרי, האילן עשו שלא כרצון ה', מרגל, כי במקום שיש חיות גשמי, כבר היה בחירה, כך מבואר בשלה"ק, אף שאין לו בחירה אנושית, כיון שיש חיות גשמי, יש כבר פירוד, הצמחים יש בהם חיות, כל הרפואות בהם, כבר מרדו בבחירתן.

שלא יהיה לך ספק, אתה מורד בוודאי, אם לא, היית נראה אחרת לגמרי, העצה הוא המנהיג.

וכך נתגשם העולם, רקיע, בתחילה היה אחדות ה', אח"כ יש מט"ט, הנהגת מלאכים, כל יום ממעשה בראשית נתרחק העולם יותר ויותר, עד שבערב שבת נבראו המתנגדים שדים יהודים, כמ"ש בסי' נ"ד, הלומד שלא לשמה, פי שונה הלכות, פרעה חולם חלומות מדמה. ושבת מתקן הכל.

צריך אמונה שה' נתן לי יום שכולו שבת מנוחה וקדושה, מנוחה היינו מעין העוה"ב, שאדם זוכה למנוחת הנפש, היינו הרבי, המנהיג, הוא מראה לך שה' איתך, נותן לך מתיקות אמיתית. שתוכל לאכול ולעבוד את ה' בזה, הארת הרצון שיש בתוך הגוף הוא בעצם נשמה. ומזה נלמד מה זה הארת הרצון, רוצים

אדם ללקט נקודות טובות, לא להביט על נפילות. ה' ברא תהו ובהו, לגלות רחמיו ע"י שתעורר רצון בלבך.

רבינו פותח את המאמר בכל זה, שצריך שיהיה לנו רצון לצאת מהרשעות מגזלן ומרוצח, הארת הרצון לקבל דעת שמאיר בתוך השכחה שלי, שכבר שכחתי מה זה שבת, רק להתעורר הנה בא שבת בראשית. להתחיל לחשוב בראשית ברא אלקים, יש הרבה שאומרים אמת, יש אמת אחד, מלך רם ונשא גדול ונורא, בראשית ברא אלקים, הוא ברא את העולם כדי שאנו נעשה רצונו, הבה נשמור שבת אחת. נאמר קידוש, נאמר תהילים. אף אם תישן הרבה, המלאכים מקנאים בך. תפתח לקוטי הלכות. יהיה לך מתיקות בזאת. טועמיה חיים זכו, אתה מביא את משיח, יהיה לך כל טוב, כל הישועות הנצרכות לך. אבל תרצה את ה'.

בראשית, התחלה חדשה. בתורה מסופר שה' ברא נפלאות גדולות. ויבדל אלקים בין האור ובין החושך, ויהי ערב ויהי בקר יום אחד, בתחילה כשנברא עולם, איך יודעים מה אור ומה חושך, כשאין רצון, אין חילוק בין רציחה למצות, טוב ורע מעורב מאד, כי לא יודעים שיש הקב"ה, כמ"ש שלמה המלך בסוף קהלת, אין חשבון, אין אדם יודע כמה שייך להרוויח, וכמה מפסיד, ואיך יש תקוה גדולה. אבל צריך לרצות לשמוע את זה, אם לא, אינו שומע את זה. צריך לשמוע שהוא רוצה להתחזק לדעת האמת. כי יש נחת רוח גדול מאד, ומאד קל לשוב בתשובה. ה' מוחל לך, כשאתה יודע וזוכר העון, ה' שוכח, וכשאתה שוכח העון, ה' זוכר, והמחלות והעצבים ה' ישמור, הנפש לא יכול לסבול עול משא העון.

כל העולם נברא בשביל ישראל שנקראו ראשית, אנחנו כל העולם, קודש ישראל לה' ראשית תבואתה, הוא ברא את הכל רק בשביל תורה ומצות של ישראל, כל שאר האומות והמדינות הכל שיריים, נשטפין בבית הכסא, השיריים אינם כלום, ה' רצה את השיריים האלה, לאחר שיודעים מהו אור ומהו חושך, ה' ברא את העולם בשביל אדם שמקבל תורת משה, אברהם יצחק ויעקב, אז אפשר להבדיל בין האור ובין החושך, ואז החושך נהפך לאור, החושך היינו מלאכות ואכילה מה שצריך לעבוד ולאכול, ולהיות נורמלי ושמח, השיריים נכללים למעלה, זהו הביורור, זהו הדעת שהצדיקים מלמדים, בשבת קודש נעשה השיריים קודש, רק מנוחה, אתה לא עושה כלום, רק ה' עושה, תתעורר באמונה ורצון.

אני מאריך וכופל מאד, כי בתחילת המאמר מגלה על מה צריך הארת הרצון, לצאת מרשעות, ולקבל שני חלקי הדעת, ולדעת שאני צריך מנהיג, לא להיות לבד. מנהיג בחינם, תפתח ספר משיבת נפש, יש כבר בכל הלשונות והשפות.

לחשוב כי אין לי ראש, הכל מבולבל, חשוך, אבל אני רוצה אבא, יודע שיש דבר אחד בעולם שיכול לעזור לי, הוא אור האמת. אור הדעת. אתה הראת לדעת.

זה מה שנתן לנו משה רבינו בצאתנו ממצרים, יותר גרוע מהיום, מ"ט שערי טומאה, יותר גרוע מהיום, כי אז לא היה תורה.

וגם לאחר קבלת התורה קלקלנו הכל, כמו פרה שנתנה דלי חלב, והנה הפכה את זה ברגע אחד. אעפ"כ משה רבינו מרחם, כן תוכל לחיות חיים של הצלחה וברכה וכל הישועות. הכל תלוי באתה הראת.

וזוהו ברסלב.

ברסלב שכל אחד בוסר בחלק של חבירו. כשיש לאדם שדה ענבים, בוסר, היינו ענבים שלא הבשילו, כל אחד עובד בכרם שלו בעצמו, בברסלב מדברים דברי אמונה זה עם זה, משא"כ בעולם יש רק ליצנות, העוה"ז הוא מקום של ליצים, לץ לא מרגיש את ה', רוצה שגם השני לא ירגיש את ה'. תפסיק עם הליצנות. אם לליצים יליץ, לץ הוא דינים מרים, שותה עוד יו"ש, עוד זריקה. ליצנות מרוקן את הראש, דוחה מאה תוכחות, דוחה את האמת.

ענין של רבינו הוא מקום שמדברים דברי אמונה, לא מתביישים, אומרים 'אחי חזק', אני לא יכול לבדי אבל אתה תתחזק.

ראיתי באומן אחד שצעק על השני, תהיה עובד ה', בסוף אמר לו, אם מישהו היה צועק עלי כך, הייתי שב בתשובה, הוא עצמו לא היה יכול להתעורר, לכן דיבר לאחרים כך.

הנה אנו יוצאים מהימים הקדושים, רוצים להתקשר עמהם, זה נדמה לנו כמדי גבוה מדי גדול, איך נתקשר לזה, עם הרצון להדבר האמיתי הזה, רוצה את המנהיג הזה.

לכן פתח במאמר זה שאין לרחם על רשעים רוצחים וגזלנים, יש כאלה שכן מרחמים, מפחד שלא להתחיל עמהם, רבינו אומר שלא מרחם על רשעים, רק להוציאם מהרשעות, לכאן' גם הם רוצים לצאת מזה, זהו המנהיג, שמדבר מזה, האם אתה רוצה. כך הוא ענין של רבינו בכל הדורות, היום צריך תקון, אבל זה עוד נמצא, רוצים לעזור לך, מאירים לאדם שתמיד ה' איתך, תצא מהיאוש של המלאכים, ותזכור תמיד שה' איתך, ה' צריך סך הכל חיזוק גדול, מקיף של שכל ודעת שנקרא מלא כל הארץ כבודו, וכך זוכה לתפוס עוד ברכה בכונה עוד תפילה, ומדבר לה', ומקבל שבת חדשה. וזוכה עוד ועוד, עד שנהיה מליונר גדול.

לפני כמעט ששים שנה אמר לי עשיר מופלג אשנפלד, יהלומן ענק, סיפר לי, שבתחילה לא היה לו דולר אחד, קיבץ קצת ועוד קצת ועוד קצת, עד שהתעשר. כך צריך

**כִּי בְּשִׁשְׁיָרָאֵל נֹפְלִים בְּעֹוֹנוֹת, חֶסֶד וְשָׁלוֹם, זֶהוּ מִשְׁאֹוִי
כְּבֹד מֵאֵד, וְשָׂאִי אֶפְשָׁר לִשְׂאֵל כָּלֵל הַמִּשְׁאֹוִי הַכְּבֹד הַזֶּה,
בְּבִחִינִת: "כְּמִשְׂאֵל כְּבֹד יִכְבְּדוּ מִמֶּנִּי" (תְּהִלִּים ל"ח):**

**כִּי מִי שִׁיֹּדַע קִדְשֵׁת יִשְׂרָאֵל מֵאִין הֵם לְקוֹחִים, וְיֹדַע
רוֹחֲנִיּוֹת וְדָקוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל**

נשמה שמתענג מנועם זיו שכינה, צריך לחזור לעולם העליון ולהתענג לנצח נצחים. והוא יודע רוחניות ודקות של ישראל. הגוף אולי אינו דק, סך הכל מאה עשרים קילו, אבל הנשמה חלק אלוה ממעל, אין לשכינה שום אור רק דרך, ומאד קל ליתן לו אור, כל נקודה בונה את השכינה, אם לא, הנשמה משתגעת. ראית פעם משוגע, הוא סובל יסורים קשים, אין יסורים בעולם כיסורי הנפש, דמיונות ומחשבות, ונדמה לו שלא יכול לצאת מזה, הרבי אומר, תרצה לצאת מזה, תצא.

רבינו מלמד כאן איך לקבל הארת הרצון, וזה נשפע יחד עם פרנסה, פותח את ידיך, זהו מה שמאיר ביוה"כ סלח נא, ונמשך עד חנוכה, העיקר הוא התחלה, מזמור שיר חנוכת הבית, תתחיל, כי יש מנהיג, ויש אנשים שהולכים באור רבינו, יש אנשים שמדברים עבודת ה'. יש רבי, שלא יכול לסבול מה שאתה שבור. הוא לא צריך את הכסף שלך, הוא מנהיג, סובל כ"כ מהעונות שלנו.

**הוא יֹדַע, שִׁשְׁיָרָאֵל הֵם רְחוּקִים לְגִמְרֵי מַעֲוֹן, וְאִין עֹוֹן
שִׁינָּה לָהֶם כָּלֵל לֹא, לְפִי גִדֹּל קִדְשָׁתָם מִשְׁרָשָׁם וְגִדֹּל
דְּקוּתָם וְרוֹחֲנִיּוֹתָם. וְעַל כֵּן כָּל הַיִּסּוּרִים שֶׁבְּעוֹלָם אֵינָם
נְחֻשְׁבִּים לְמִשְׁאֹוִי כִּנְגֵד הַמִּשְׁאֹוִי הַכְּבֹד שֶׁל עֹוֹנוֹת,
חֶסֶד וְשָׁלוֹם, רְחֻמָּא לְצִלָּן. וְאֶפְלוּ כְּשִׁישׁ לְאָדָם יִסּוּרִים,
אִם אֵין בָּהֶם עֹוֹנוֹת, אֵינָם נְחֻשְׁבִּים לְיִסּוּרִים כָּלֵל. וְזֶה
בְּחִינַת (שִׁבְתָּ נ"ה): "אֵין יִסּוּרִין בְּלֹא עֹוֹן". שְׁכָנְשָׁאִין
בָּהֶם עֹוֹן, אֵינָם יִסּוּרִים כָּלֵל, כִּי עֵקֶר הַיִּסּוּרִים הֵם רַק
כְּשִׁנּוּפִלִים בְּעֹוֹנוֹת, חֶסֶד וְשָׁלוֹם, וְזֶהוּ עֵקֶר הַרְחֻמָּנוּת,
לְרַחֵם עַל יִשְׂרָאֵל עִם קְדוּשָׁה, לְהוֹצִיאָם מִהַמִּשְׁאֹוִי
הַכְּבֹד שֶׁל עֹוֹנוֹת. וְעַל כֵּן מִשְׁה רַבְּנוּ, עָלִיו הַשָּׁלוֹם,
בְּכָל עֵת שֶׁנִּפְּלוּ יִשְׂרָאֵל בְּאִיזָה עֹוֹן, הִיָּה מוֹסֵר נַפְשׁוֹ
עֲלֵיהֶם וְהִתְפַּלֵּל בְּעֵדָם, כְּגוֹן בְּמִרְגָּלִים וְכִיּוּצָא. כִּי יָדַע,
שֶׁלְפִי קִדְשֵׁת יִשְׂרָאֵל וְדְקוּתָם הֵם רְחוּקִים מִעֹוֹן וְאִי
אֶפְשָׁר לָהֶם לִשְׂאֵל כָּלֵל הַמִּשְׁאֵל הַכְּבֹד שֶׁל עֹוֹן כְּכ"ל:**

הזכיר כאן ענין המרגלים ולא חטא העגל, כי עיקר החטא הוא מרגלים, שאומרים לך, תתחיל יהיה טוב, ואתה אומר, אני לא רואה. כשיש חבר טוב, מאירים לו פנים מסתכלים על הפנים על הכובע השטריימל, שונא מסתכלים רק על הרגלים, מרגלים, אומר רק שלא טוב לו. זה מצב שאי אפשר לתקן, כל החורבנות נעשו ע"י חטא המרגלים. והנה רבינו מוציא אותנו מזה.

וּבְאַמַּת, וכו'

**[ד] וְאֶפְלוּ כְּשִׁמְגִיעַ זְמַנּוֹ לְהִסְתַּלַּק, וְהַנְּשָׁמָה עוֹלָה
וּמִתְדַבֶּקֶת בְּמָקוֹם שֶׁעוֹלָה, בְּעוֹלָמוֹת עֲלִיוֹנִים, אֵין זֶה**

הייתי ביפאן בהינוסקה על הים, הייתי בבית של עשיר מופלג, בנין של ארבעים קומות, היה לו ד' קומות הכי עליונות, האחד גינה, השני בריכה, השלישי המשרדים, הרביעי הבית, באתי לחדר שלו למעלה, ישבתי איתו כמה שעות. ראיתי את השמש שוקעת בתוך הים, ביפאן צריך להראות כרטס עם שני הידיים ולומר היהיהי, מנהג המקום. ולכרוע, אמרו לי שאיש דת אסור לו לכרוע, הוא היה חכם מופלג הגוי הזה, ושאל אותי מה זה אמונה. בכה לי כמה שעות. הם דת שינטו וכו', עבודה זרה של עשיר ועני, ושמע שיש דרך אחרת, ודיבר איתי כמה שעות בזה, הבין שהאמת הוא דת ישראל.

הבן שלו, תרגם תיקון הכללי על לשון יפאנית. אנו לא מדברים בבני אדם, מצפצפים משאול תחתית.

בשבת צריך לשמור שם ב' ימים שבת, לא עשיתי מלאכה דאוריתא ב' ימים מספק.

ב"ה אנו שומרים שבת, אומרים קידוש. יש מנהיג, צריך למלאות את העולם בבני אדם.

**כִּי מִשְׁה פֶּתַח אֶת הַדַּעַת וְגִלָּה לָנוּ, כִּי יֵשׁ אֱלֹקִים שְׁלִיט
בְּאַרְץ: כְּלוֹמֵר שֶׁתִּסְתַּכֵּל עַל הַחַיִּים שֶׁלְךָ, וְתַדַּע שִׁישׁ
אֱלֹקִים שְׁלִיט שָׁם, אֶפְלוּ כְּשִׁעוֹסֵק בְּפִרְסָה וּבְרִיאֹוֹת,
יֵשׁ אֱלֹקִים שְׁלִיט. יֵשׁ דַּעַת כְּזֹאת, יֵשׁ דֶּרֶךְ שֶׁאֵתָה יִכּוֹל
לְקַחַת מִתִּיקוֹת שֶׁל בְּהִירוֹת. שִׁיעֶשֶׂה לָךְ יִרְאָתָה ה'
טְהוּרָה, וְתַחֲיָה אֶת נַפְשְׁךָ, רַק זֶה נִקְרָא חַיִּים, בְּלִי שְׁלִיט
בְּאַרְץ אֵין סִיבָה לַחַיּוֹת. בְּלִי שְׁלִיט בְּאַרְץ אֵין תְּפִילָּה.
כְּשִׁאִין תְּפִילָּה אֵין חַיִּים, כִּי תְּפִילָּה מִתּוֹקָה מִדְּבַשׁ.
כְּשִׁאִין שְׁלִיט בְּאַרְץ, הוּא נֹאצִי חוֹשֵׁב שְׁמוֹתָה לְהַרְגוֹ
רַח"ל ה' שְׁלִיט בְּאַרְץ, שְׁרוּצָה אוֹתִי בְּמָקוֹם שֶׁנִּשְׁפַּלְתִּי.**

שליט בארץ שני דרכים, האחד הוא השגה, והשני תמימות ופשיטות.

אות ג'

**[ג] כִּי עֵקֶר הַרְחֻמָּנוּת הוּא כְּשִׁשְׁיָרָאֵל עִם קְדוּשָׁה
נֹפְלִין, חֶסֶד וְשָׁלוֹם, בְּעֹוֹנוֹת, רְחֻמָּא לְצִלָּן, כִּי זֶהוּ
הַרְחֻמָּנוּת הַגִּדּוֹל מִכָּל מִינֵי רְחֻמָּנוּת. כִּי כָל הַיִּסּוּרִים
הַקְּשִׁים שֶׁבְּעוֹלָם אֵינָם נְחֻשְׁבִּים כָּלֵל כִּנְגֵד הַמִּשְׁאֹוִי
הַכְּבֹד שֶׁל עֹוֹנוֹת, חֶסֶד וְשָׁלוֹם.**

אחד יש לו יסורים, גב, שדרה, דיסקוס, והרגליים, וכאבי ראש, וכאבי שיניים, וכל זה לא נחשב כלל לעומת צעקת הנשמה מחטא ועבירה אחת.

רבינו אומר שהוא מרגיש את זה. הוא יושב שם באומן ומרגיש את יסורי הנשמה שלך שהיא צועקת על העונות. כי מרגיש יסורי השכינה, הוא סובל נורא, אבל יש לו כח לתקן את זה. רק צריך ממך דבר אחד, שתתן לו לתקן, תאמר, אבא אני כן רוצה באמת. תוציא אותי מהעונות. זה קשה מאד. כי ההתחלה במוסר ותוכחה, אין לי כח, עזוב אותי. אבל רבינו מעורר מאד בדברי תוכחה כאן.

תכלית ושלמות, שתיה הנשמה רק דבוקה למעלה. רק עקר השלמות של הנשמה היא, שבעת שהיא למעלה תהיה למטה גם כן. על כן צריך שישאר אחרי ברכה, בן או תלמיד, וכו'.

רבינו פותח בדרך כלל בענין עמוק, כאן פתח בענין המנהיג, כי מרחמם ינהגם, ישעיה הנביא אומר, בעת רצון עביתך, יהיה בוודאי ישועות, ישעיה הנביא מדבר שם ממלחמות. ומנחם שבוודאי יש תקוה. והכל תלוי בהארת רצון, שיהיה לך רצון, בהמשך אות י' מדבר מרצון בעת האכילה, כאן פתח ברצון לצאת מעונות. ומנחם שיש מנהיג, משה, כשהוא מסתלק, צריך שישאר חליפות. כי הדעת שלו נמשך בכל דור ודור.

כי הצדיקים מגלים דעת, לא די לו לעלות למעלה לפעול תיקונים ויחודים, שהוא משלים עמוד הנשמות ביחד, כל נשמה יש לה מקום, זה גבוה וזה נמוך, אבל לכולם יש חלק בתענוגים בשבת ויו"ט ומצוות ה'.

מלבד מי שנענש בכרת, זה דבר מר מאד שם, רח"ל, פעם אחת היה בציון רביה"ק זה כבר ענין אחר לגמרי.

וכשהצדיק מסתלק, הוא נשאר כאן למטה בבן ותלמיד, אין בעולם צדיק שלקח על עצמו דבר כזה, זה כתוב בזוה"ק על משה רבינו ועל רבי שמעון בר יוחאי, רבינו אומר אני מוציא לפועל מה שהתחיל הבעש"ט, יש מנהיג רחמן, לעזור לך במקומך, לא רק ללמד חסידות ולומדות ועבודות, אלא לעזור לך. זהו ענין של רבינו. לא אומר שתרגיש ותראה את זה, כי בעוה"ז הכל מוסתר.

וזה נמשך בזה העולם בבחינת בן ותלמיד, והכל ע"י שאנשים מדברים ביחד, שכל אחד מאיתנו צריך להמשיך ענין רבינו, לדבר ביחד, לעורר באהבה ושלום ולדבר בעבודת ה', לא רק ליצנות, מותר לעשות קצת שמחה, אבל לא להיות לץ מלא רשעות, תחזק חברים, כל העולם נחרב, כמו אחר אדה"ר, י' דורות עד נח, נח מצא חן בעיני ה', יש מנהיג, יש דרך של רחמנות.

ובכלליות המשך המאמר שיש צדיק שממשיך דיבורים שזה גורם שיהיה לאדם יראת שמים, לדבר עם חבר ברצינות, לא בליצנות. לדבר איך לקבל שבת בראשית. איך לערוך חצות, בראשית ברא אלקים, ויכל אלקים וכו' כל צבא השמים והארץ לגלות גדולת הבורא, ובשבת נתבטלים הדין ויש הארת הרחמים, ואני מקדש קידוש על כל היום, ומזמר לה' טוב להודות לה', כך מקבלים שבת ע"י זמירות, כמה שמזמר יותר, ממשיך יותר מוחין. אזמר בשבחין. וכן אמירת תהילים, להודות לה' שנתן לי את השבת, וכך נעשה אורה ושמחה. וכ"ש בצפרא דשבתא, מאיר אור. ונעשה בקי במקיף דמלא ואיה, וטועם תענוג הארת הרצון. וכשאדם עוסק בזה, נכללין יחד בן ותלמיד, הן דרך למצוא את ה' בפשטות, כי ה' ברא עולם, נפלאות גדולות לבדו, אבל הכל מוסתר, מגושם, רק ישראל נמצאים, השאר זה שיריים, כשתתחזק, אתה כולל השיריים חזרה להקדושה.

וכשתתחזק, מאיר עליו מקיפי הדעת.

זכינו לחודש תשרי, מקיפי השנה, פרו ורבו ומלאו את הארץ, לחזק זה את זה בדיבורי יראת שמים, דיבורי אמת, דיבורים שנמשכין מצדיקים קדושים המנהיג שמרגיש צער שלנו ורוצה לעזור לנו.

בהמשך המאמר אומר שע"ז נעשה כלליות בין פשטות עוה"ז לדעת הגדול, ואז משתנה הכל, ואז יש לויות, תנינים הגדולים, הוא שורש הבריאה הגשמית, תנינים וכל תהומות, זה שורש כח הישות, תנין ולויות, אחד לצד הטוב ואחד לצד השני. אנו מחזירין את הבריאה חזרה לה', בהארת הרצון. רעוא דרעוין של שבת קודש.

ויכולו השמים וכל צבאם, העוה"ז הוא צבא ה', אני נכנס לצבא של ה', ויכלו בגימ' שם ע"ב, לשון כלות הנפשות ותשוקה וחשק, כמ"ש באוה"ח הק', כי אין בעולם חיות רק ו' ימים בלבד, בשבת נמשך עוד פעם המוחין, כל המצות שעשה בימות החול אין להם שלמות, זה מכוסה בקליפות, בשבת הכל מתעלה, בשבת יכולין להחיות עצמו עם אמונה, רק צריך רצון, לא לישון כל השבת, אלא לתפוס תהילים וזמירות, ולהתפלל כראוי לפני ה', ואז יבין את העשירות. הארת הרצון הזה גורם שכל אחד מתרפא.

זכינו בחודש אלול לכלליות הדעת בקי ברצוא ובקי בשוב, במאמר זה הוא נקרא איה ומלא, ואמר זאת רבינו בסוף ימיו, הוא הולך להסתלק אבל נשאר בנו הדעת שלו. זהו ההתקרבות לרבינו.

ובהארת הרצון נמשך מוחין, כלול בזה פרנסה עשירות ורפואה וכו', שבת זה יותר גבוה מיוה"כ, אי אפשר להשיג מה זה שבת, הבריאה נכללת חזרה בשורש הרצון, אשרינו.

וישבות מכל מלאכתו, אשר ברא אלקים לעשות. ה' עשה עולם שאנו נתקן, אבל יש שביתה ומנוחה בכל מה שעובר.

יש בזוה"ק הרבה צירופי על תיבת בראשית, ברית אש, וגם ברא תיש, הוא אילו של יצחק. אלו הם הגבורות הגורמים שאי אפשר למצוא את ה' בעוה"ז, בראשית הוא מאמר סתום, מאמר הוא כבוד מגולה, בראשית הוא שורש הבריאה במאמר סתום, יש עצה אחת, לחפש איה מקום כבודו, ובזה אתה מתקן הכל, וזה ממש כמו הקרבת קרבן עולה. כמ"ש בלקו"ת סי' י"ב.

בשבת בבוקר יש עיקר העליה באמירת 'איה'. השכינה עולה למעלה למעלה

ה' יזכנו לקבל שבתות השנה, ב"ן שבתות, הבדלה, בנ"ים למקום, נזכה להבדיל בין קודש לחול, ולקבל שבת קודש בשמחה וזמרה, נתחיל קצת, ועוד קצת, והכל מתקבץ שיהיה לנו הרגשה בגן עדן, ישועות וכל טוב סלה. אמן.